

REVELESEN

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Jon toupareva tuukepa kepa-ia vo Patmos Toko-ia uva voa rigato purareva. Uva 95 o 96 yia puteva Jisas vo kavauaro isivaaro iava. Uva vo vuuta-a eva oa-ia Rom gavman vuri pitupituro rutu oisoa purapareve Kristen irara opesi pie ovoipaoro. Eva-a oa iava Jon goru reo vatereva voeapa oiso ra tuuvu vovouvira rutu toupave uriri asavira. Ari ita, viapau oiso rera vo reoroaro rutu-a vara varao. Viapau. Ari Jisas raga ita vo reoro vatereva Jon-pa aue-ia areo uusi. Oa vaisipaiveira popotepa irara vo reoro-ia oiso, Revelesen.

Uva oreorovu oureva ita varao oara-ia reo-reaepa profet irara voeao-ia, Esikiel, Danyel, ora Sekaraia. Varao oara epao vo vukuo-ia oara poupa pirovere. Ari oaravu karekeperea vo osa voreroverea Oirato Oviitoaaro Jisas. Uvare Jisasa ro ira oearovu rerava keripa irara opesi pie ovoireverea, ora vao Seten vo goruaro tapo. Osa iava uvuipaviei vigei oirao pie vovou irara ra goruvira toupape rerare tuepaoro Jisas.

1. Aviavi pie reoro vo pasio iava, 1:1-8.
2. Tavitaviara varao voeapa erao vatara (7) sios oara epao erao vatara uruiro-ia, 1:9–3:22.
3. Varao iava oara karekeperea vo utupaua oara kekereva Jon aue-ia areo uusi, 4:1–22:5.
 - a. Vuurapa vaisi puraiverea Pautoa-ia vo vuvuiua-ia, 4:1-11.
 - b. Vuku viko karureverea Sipsip Kakae, 5:1-14.

- c. Erao vatara tuukeara kekereva areo uusi-ia, 6:1–8:6.
- d. Erao vatara utave iava vo reoro, 8:7–11:19.
- e. Erao vatara karero pisa karero rutu, 12:1–14:20.
- f. Erao vatara orekerovu vuriara rutu iava varao Pauto vo kasipuroaro, 15:1–16:21.
- g. Voeao Babilon oea voea vo voriaro vuri vori ouiverea, 17:1–19:10.
- h. Vaiterei kove ovoisiverea vavaraito vaio ora profetato riro kuuvuto, 19:11-21.
- i. Seten iava vo reoro vo osa rera tuukeiverea, 20:1-3.
- j. Krai turarovira toupavevera reipaoro katai tuku ivaro (1,000 yia) sovara-ia, 20:4-6.
- k. Vorevira Seten karuiverea, 20:7-10.
- l. Oira rovirieipa voki iava vao rei voki rutu, 20:11-15.
- m. Airepaua vuvuiua vouao ora airepa rasi, 21:1-8.
- n. Airepa urui Jerusalem urui iava, 21:9–22:5.
- 4. Ovoioapa reoro vo vukuo iava, ora vo osa Krai oiso puraroepa, Oiraopavira rutu, ikauvira urioravere taru, 22:6-21.

¹ ✧ Vo reo tuariri rutu oisoa kareke asavira rutu toupave. Oa iava Pauto Jisas Krai-pa poeravira rutu vo reo kareke rovereva vaore, oiso ra ora rera voearopa kovopa irara vo reo roroiovira kareke pierve. Orekerovu rutu iava vo reo varao oarapa tutuu piepai ra karekepape. Uva vara-a varao oara iava Krai ragai soporeveva, ragai rerapa kovopato tarai pieoro. Vao-ia osa ragai iare iravu purapurapato ensel arureva ragaipa

✧ **1:1:** Jo 12:49; Re 22:16

vo reo vatepasa. ² Uva ragai-a vao Jon ragoa vara rutu varao kekeava. Oa iava roroiovira rutu siposipopaa Pauto vo tavitaviaro iava, ora vo reo vao Jisas Krai vo reoaro oa oiraopavira karekereva.

³ ✧ Uva voeao oea ora voea gisipoara oaive iava vo reo vieipaiverea Pauto vo reoaro vo vukuo iava, oea roruiverea rara. Ora voeao oea vo reo uvupaiverea ra vo reo sirova utupaave, oearoa tapo roruiverea. Oea rutu evoea uvuipaai ra vo reo sirova utupaave rutu. Eake iava? Uvare vuuta-a vao oapa tutuuvoui ra karekepe. Ovuuta-ia vara rutu karekepere varao oarare taviroiva Jisas, vo reo rigatoavora vo vukuo-ia.

Vo Toupai Vo Reo Iava Vao Oa Rigatoreva Jon Erao Vatarapa (7) Gururo

⁴ ✧ Ragai-a vao Jon ragoa vo reo rigatopaavoi visiipa erao vatara (7) lotupa gururo. Visiigoa evoa toupataveira Esia Provins-ia. Ari ita, Pauto toupaveira oiso osa raga tuariri rutu oisoa toupaveve. Osa raga-a ita eisi osa utupavira uri-oroverea. Ira raga uvuiparoi ra visii rutupa kave vovou rutu vateve ora gavaure vovou. Ora erao vatara tapo aue uraura irara voeao oea paupa vao Pauto vaaro ruvara—ia toupaveira, oea uvuipaai ra kave vovou vateve ora gavaure vovou visiipa.

⁵ ✧ Ari ita, ro Jisas Krai torevokovira Pauto vo reoroaro rutu Vatepato. Eera-a avaiotoa rutu Oviito. Ira vorevira toreroepa kopii tapi iava. Reitoa rutu-a turaro voea rutupa king irara vo

✧ **1:3:** 1 Te 5:27; Re 22:6-7; Lu 11:28 ✧ **1:4:** Jo 1:1; Eks 3:14

✧ **1:5:** Re 3:14; Sam 89:27; Pro 14:5

rasio-ia tou irara. Ira tapo ita uvuiparoi ra kave vovou vatepareve visiipa.

Eera ira vigeipa siraoparoveira. Oa vituaro iava vigei iava vuriara oavi verareva ora rera iava revasiva-ia. ⁶ Ira oiso vigei piereva ra oiso karekevio, Vigei-a rera vaaro sara, pris irara Pautoa-pa kovopa irara eera rera Aitetoaaro. Ira Jisas Krais kerariava ora gorua toupareveira vao vokiara rutu iarepa. Ovoieia.

⁷ ☆ Vurata! Ira-a eera rukuta vuutaaro-ia uriosa aueparoi. Oa iava oirara rutu ora voea osireiaro-ia rera kekeiverea. Ora voeao oea rera togaiva, oea tapo rera kekeiverea rara. Osa-a eisi osa iava oirara rutu vo osararovu rutu iava vo rasio-ia rirovira rutu rera-ia rugorugooapaoro gaupaiverea. Oiraopavira ita. Osa eisi vara rutu evara taru karekeperea. Ovoiei.

⁸ ☆ Uva Turaro Pauto oiso puraroepa, “*Ragai-a orekerovu rutu vituaro. Ora ragai-a orekerovu rutu opesiaro.*” Ira raga ita eera Pauto, ira vo vokie touparevoi oiso osa raga ita tuariri rutu oisoa toupareve. Uva oisi raga ita eisi osa utupaua urioroverea. Uvare rera raga-a goruara rutu vituaro.

Jon Oirato Oviitoaaro Ro Ropoto Kekereva

⁹ Ragai-a Jon visii araokotoaaro. Uva ita, vigei rutu-a Jisas voeaaro. Uvare visii tapo ora tivosipaoro upiara vo vavataaro oupaaveira. Ora vo osa Pauto vo tokiaro-ia toupaaaveira visii tapo, osa iava vigei rutu tuvuu vovouvira rutu torepavioveira siraoa oupaoro. Ari ita, ragai

☆ **1:7:** Sek 12:10 ☆ **1:8:** Ais 9:6-7; Re 21:6

oisoa Pauto vo reoaro iava siposipopaa ora varao iava oiraopara oara kareke piereva Jisas. Osa a eisi osa iava ragai siguivora vo toko-ia ragai tovosa oa vaisipaiveira oiso, Patmos Toko. ¹⁰ Vo Turaro vo vokiario-ia Tugoropato Uraurato ragai iava sopaua-ia ora karekeroepa rutu. Uva ora ragai isivaaro-ia ogurukovu riroa rutu uvuavora oiso rorovira osa utave. ¹¹ Oreoa vao oiso puraerao, *“Auero rutu kekepariveira oara rutu-ia uvuipauei ra vara rigatori vukua-ia. Oire ra vo vuku sipori evoepa erao vatara gururo oiso, evo Sios Efesas-ia oa toupaveira, ora varaopa oara Smena-ia toupaveira, ora Pegamam-ia, ora Taiataira-ia, ora Sadis-ia, ora Filadelfia-ia, ora Leodisia-ia.”*

¹² ✧ Oire uva ora poreraerao rera kekesa ro ira ragai tavitaviparevora. Uva ora pore ovoiraiva, erao vatara (7) aue vuravu kekeavorao oara puraiva aue iava gol. ¹³ ✧ Uva iravu kekeavorao osa vara vuruvuruaro-ia varao vuravuara touparevora. Irapa oiso paerao Oirato Oviitoaaro Rō Ropoto. Ira riro kaekaetoa-ia kuvupato kuvupaoro rera rutu tavuruparevora kokotoarei rutu-ia rekasipaoro. Ora gol iro-ia takipa iro takiparoerao ora rera kopukopuaro rutu-ia vo iro tavurupaoro. ¹⁴ Uva rera kukuearo-ia orui popoteparoerao rutu oiso osa sipsip oruaro. Uva oiso tapo popoteparoerao osa popotepava rutu rukuta. Ora osireitoarei aiterea rera iava aropavira roropasivora oiso rutu osa tuituia vuvuaro. ¹⁵ Kokotoarei tapo rera iava sisikorevira rutu roropaivora oiso osa bras kasi roropaiveira

✧ **1:12:** Eks 25:27; Sek 4:2 ✧ **1:13:** Esi 1:26; Dan 7:9-13, 10:5-6

tuituia-ia, ra utupavira va tuiave va rekorekooro. Ora rera tapo iava okoe uvuavorao iria rera iava rirovira pokoo viro oiso osa riroa uuko sirisiri oa pokopi. ¹⁶ Uva erao vatara-ia aaviiko pituparevorao oirapapa vavae iava, ora toorio iria varei avuavuarei toupaveira. Ira avuparevorao pitupa iava ora rera iava gisipo-ia. Ovusa rera iava tapo puaua roro iraopaivorao oiso osa ravireo goruvira roro iraopareveira.

¹⁷ ☆ Uva rera kekeoro koveraerao rera koko-toaro ruvara-ia. Uva ragaipa oiso paerao rutu kopiito. Oa iava ragai-ia ora rera iava oirapapa vavae tovooro oiso puraroerao, “*Opeita uriripau. Ragai-a irapatoa rutu. Ora ragai-a ovoikutoa rutu.*” ¹⁸ ☆ Ragai-a vao tootoovira toupaa ragoa tuariri kopiiraera. Ari ita, ragai kekerivoi ovusa vo tootoo-ia toupavaovi Opeisi Asa Tootoo, ragoa gorua rutuva toupavaovi vao kopiia vo goruaro vituaro. Osa iava uvuiparai voea tore piepasa vova kopiia iava, ora oearovu tovopasa vo ovoiei kopii-ia. ¹⁹ Osa-a eisi osa iavirava vo reo rigatori vara rutu iava varao oara kekerivoi vo vokio iava vara, ora varao tapo oara karekepaperea voari utupaua. ²⁰ Aue erao vatara aaviikoara kekerivo ovusa ragai iava oirapapa vavae-ia toupaiivo, ora varao erao vatara aue vuravu golara. Oara evara oiso toupaiivoi, Reo ruu. Oara porearo vituaro oiso toupaiivoi. Vao-ia erao vatara aue aaviikoara oara oiso toupai, Evoea purapurapa irara ensel erao vatara Siosro voeaaro. Ora varao vuravuara erao vatara, oara oisi raga ita toupaiivoi oiso, Erao vatara aue Siosara.

☆ **1:17:** Esi 1:28; Dan 8:18, 10:10 ☆ **1:18:** Lu 16:19-31

2

Jisas Jon Tavireva Efesas-pa Irara Iava

¹ “*Reoara rigatori enseltoa iare, ro ira Efesas-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai erao (7) vatara-ia aaviiko pitupaaveira ora ragai iava oirapapa vavae iava. Ora erao vatara vuruvuruaro-ia aue vuravuara golara vokapaaveira viipa vo reo vao sipopasa.*

² ✧ “*Ragai vii-ia taraiparai vo vovouro rutu iavirava oara purapariveira ora vii vaaro tapo kasivari kovo. Uva taraiparai oiso, Goruvira rutu torepauvei raverave asavira vuri irarapa reasipaoro rutu. Voeao oea oiso vii tavipaivora, Igei tapo-a aposel irara. Vo osa viapau. Vo uvare voea vo reoroaro tapo rovirieirivora. Oa iava voea vo pitupituroaro iava taraia ourivora oiso, Voea-a riro kuuvu irara raga.* ³ ✧ *Uvare voea-a evoea oea vii kekeivora vo osa ragai vaisiaro-ia pituparivora. Oa iava vii vuri pieivora. Ari goruvira rutu torepauveira vo sirao vavataaro kaepaoro. Uva viapau oiso reasiuera tuuvuvira rutu kovo arapa. Oiso osa vii-ia taraiparai.* ⁴ Ari ita, oavivu oa iava vii tavipaavoi. Voari tuariri osa airepavira rutu oisoa oirao piepari, ovuuta-a eva oa-ia oisoa ragai kavikopari rutu. Ari vo vokio, viapau. ⁵ Voari tuariri uva oisoa vearo vovou rutu purapari. Uva ita, va arova koveuerao. Uva oisi-a eisi osa iava oiso vovouparai ra vorevira ora rugoo pieu vo vovoure eva oa oisoa pura rovipari voari tuariri. Oire uva uvuipauei ra sopaua poreri, ra vo vovou eva purari oa oisoa

✧ **2:2:** 1 Jo 4:1-6; 2 Ko 11:13 ✧ **2:3:** Hi 12:1-3; Ga 6:7-9

purapari voari rovovira rutu. Ari vosa viapau ora vii iava sopaua poreri, oire uva voa-a evoa uva urioravere vii arova vuravu verasa vova oira vo tavukiaro iava. ⁶ Ari ita, touvira vo vovou eva vii-ia toupavoi, vo uvare keripauveira Nikolas-pa irara vo vovouarova. Uva ragai tapo ita voea vo vovouroaro-pa oisi reasi iraoparaveira.

⁷ ✧ “Ro ira-ia kokito toupaveve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi. Oiso-ia vosa ro ira upoava ora keevoisiro, eera-a irapa uvuiparai ra vagagaavora, aio ouro vo evaova iava Tootoo Vatepa Ova. Oeva eva Pauto vo kovoaro-ia toupaveira.

Jisas Jon Tavireva Smena-pa Irara Iava

⁸ ✧ “Reoara vai rigatori enseltoa iare, ro ira Smena-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai-a Irapatoa rutu ora ragai-a Ovoiokuto rutu. Ragoa tuariri kopiiraepa. Uva vaviopavira tootoovira toupavaovi. Oa iava vo reo sipoavoi vii iare.

⁹ ✧ “Taraiparai vii vo siraoroaro-ia ora upi-ara varao oara vii-ia karekepapeira. Osa iava vii-ia taraiparai oiso, Apotavira rutu touparivoi varaopa vo rasio iava. Vo osa vo vuvuiua-ia uva vii varaaro rutuei oara toupavoi. Ora vao-ia osa taraiparai vo reo-ia oa-ia oearovu vii tovipaoro oiso purapaaveira, Igei-a Jiu iava voea. Ari ita, osa viapau oiso Jiu iava voea-a. Viapau. Easi, Seten voeaaro evoea. ¹⁰ ✧ Utupauavi upiara ourivere.

✧ **2:7:** Mt 11:15; Re 3:6, 13; Jen 2:9, 3:22-24 ✧ **2:8:** Re 1:11, 17-18 ✧ **2:9:** Je 2:5; Re 3:9 ✧ **2:10:** Dan 1:12, 12:3

Uva viapau oiso uvuipau ra uriripau vapa eva. Uvuri! Seten visii iava oearoi tuukerevere rara oelai-ia kokarapasa. Oire ra upia oupaive oearoi katai tau [10] rutu-ia aue vokiara. Uva uvui iraopau ra goruvira rutu oirao piea-ia pitupari vo vuutari rutu-ia tugurasa uva kopiiuvere. Osa iava vii vateaverea voria vao Tootoo Ovoi rutu.

¹¹ “Ro ira-ia kokito toupave, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi. Oiso-ia vosa ro ira upoava ora keevoisiro, osa iava eraopa kopii viapau uvuipai ra rera vuri pieve. Viapau rutu.

Jisas Jon Tavireva Pegamam-pa Irara Iava

¹² “Reoara vai rigatori enseltoa iare, ro ira Pegamam-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Riro kaekaetoa-ia toorio pitupaavo riro avuavuto. Ira-ia varei avuavuarei toupai. Oa iava vii iare vo reo sipoavo.

¹³ “Ragai taraiparai vii vo uruiaro-ia ouruia-ia Seten turarovira rutu toupavevoi. Ari ita, vo osa goruvira rutu ragai vaisiaro-ia pitupariveira ora ragai oirao piepariveira tapo. Uva viapau vo oirao pie eva kavurivora. Ari ita, tuariri ro-ia Antipas eera ragai iava siposipopato visii tapo oisoa tupaoro vearovira rutu ragai gisipoaro oisoa sirova utuparo. Oa iava rera upoiva visii vuutaaroi vo urui-ia eva oa-ia Seten toupaveira. Uva vo vuuta-a eva oa-ia tapo viapau oisoa ragai vaisiaro vataupata. ¹⁴ ✧ Ari ita, ragai oreorovuva toupaa viire. Uvare oearovuei vii voeaaro vo

✧ **2:14:** Nam 24:14-25

Pegamam oea goruvira rutu Belam vo vovouaro-ia pitupaiveira. Vo vovouo-ia Belam vaaro oiso-ia, Voari tuariri uva Belak tarai pierева vo vovouo iava oirara keakeapa voea Isrel. Oa-ia voea kove pierева vuri vovou iare. Oire uva Belak vo siposipoaro iavirava Isrel-pa irara oisoa vuri vovouro purapaive vo osa tauopa varuerero aiopaive, varao oara oisoa tauopaive kuuvu irarapa pau irara. Ora vo osa vao tapo otopa pitupitu oisoa purapaive. ¹⁵ Eisi ita osa raga oearovu epao vii ruvara-ia voea oea goruvira rutu *oearovu vo siposiporoaro varao vuri siposiporo sirova utupaaveira voearo Nikolas iavapa irara.* ¹⁶ Osa-a eisi osa iavirava ora vii iava sopaua pore iraori. Ari vosa viapau oisi eisi pieri, uva tutuu piepai ra vii iare uriora voea tapo evoea ora uposa rera-ia ro toorio ira ragai gisipoaro-ia touparevoi.

¹⁷ ✧ *“Ro ira-ia kokito toupareve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi. Oiso-ia vosa ro ira upoava ora keevoisiro, uva rera-a eera irapa aioara vai vateaverea vuvuiua iava varao oara vatauvira toupaivoi. Ora irapa tapo eera popotepava aveke vateaverea, iria-ia airepa vaisi rigatoavere. Vo vaisio oa-ia viapau irai uvuiparoi ra tarairo. Ari ro raga ira oira eira aveke oureve, ira raga taraiparoverea.*

Jisas Jon Tavireva Taiataira-pa Irara Iava

18 “*Reoara vai rigatori enseltoa iare ro ira Taiataira-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai-a Pauto Oviitoaaro ragoa iava osireito oiso toupaveira osa aroropa tuituia. Oa goruvira rutu roropaoro vuvupai. Ora ragoa iava kokotoa oiso rutu sisikorepaiveira osa bras. Ragoa vo reo sipoavoi vii iare.*

19 “*Ragai vii-ia taraiparaveira rutu vo vovouro rutu-ia oara purapariveira. Taraiparai vii-ia viigoa oirarapa siraopaveira ragai oirao piepaoro. Ora vo osa okovorovu rutu purapariveira oirara tauvapaoro. Taraiparai vo uvare goruvira rutu torepaveira otavakarovuva ora keevoisipaoro varao oara vii-ia karekepapeira. Ora oiso taraiparai ovovourovu rutu varari oara oisoa pura rovopari vearopara. Oire uva vo utupavira pute pievira rutu okovorovu ita aia vearo pievira puraparivora. 20 ✧ Ari ita, ragai-a vao oreovuva viire, uvare o eaka ragapariveira riakova Jesebel iria vii tapo toupaveira. Eira iria oiso purapaoveira, Ragai-a profetava, ovusa ragai voeaaro kovopa irara tarai piepaveira otopa pitupituro sirova utupasa, ora tauopara varuara aiopasa varao oara tauopaiveira kuuvu irarapa pau irara. Uva vo vovouroa evara oara-ia voea keakepaveira. 21 Oiso ruipaparai oirapa ra ora oira iava sopaua poreeve. Eisi osa iava oira aate piepaaveira, oisore ra ovuutaro-ia tou roveeve. Ari ita, osa viapau ora oira iava sopaua porepaveira, oisore ra oisi iavirava otopa pitupiturore oira varaaro eakaeve. 22 Oire uvuri!*

✧ 2:20: 1 Kin 16:31-32, 21:25; 2 Kin 9:7

Ragai riroa siitoka ora upia vateavere oirapa eira. Ora evoea oea oirava vo pitupituro otopara purapaiveira, vosa oisi iavirava viapau ora voea iava sopaura oaive porepaive vo pitupiture eva isivapasa, osa iavirava riroa siitoka voeapa vatepaavere taru. ²³ ✧ Ora oira ovii iraraaro tapo kopii pie ovoiavere. Osa iava eisi lotupa gururo rutu uvuipaa ra taraiave oiso, Ragai vearovira rutu rugorugooara rovirieipaaveira ora oirara rutu iava sopaura. Osa iavirava vara voriaro visiipa katakataivira kare pieaverea visii vo vovouroarova uvuivira varao oara purapataveira.

²⁴ ✧ *“Uva vaviopavira visii tavipaavoi, Oearovu visiigoa evoa Taiataira-ia toupataveira visiigoa viapau oiso vo siposipo sirova utupataveira vao vuria rutu. Ora viapau oiso vo vovou iava vao-ia taraia vai outava oa vaisipaiveira oiso, Seten vaaro vatau reo rutu vituaro. Uva ragai oiso visii tavipaavoi, Viapau oiso visiipa ovavatai vateaverea ita. ²⁵ ✧ Ari ita, ovovourovu rutu vearovira oara purapataveira, evara oara goruvira rutu pura iraopatavere vo rekasisa ovuutaa voreraverea. ²⁶ Ari ita, vosa ro ira upoava ora keevoisi iraoro, eera ita ira ragai vo vovouaro rutu sirova utuparoi vo rekasisa uva rera vo vuu-taaro opesiperea. Osa iavirava eisi ragai rera rei vaisi pieaverea, ra oirara rutupa reiparo. ²⁷ Uva aintoa-ia tooro pitureve oirara tokipasa rerava. Oiso rutu osa ro ira pitokava ragioro oira garepa visivi kakiakireve. Vo kovo rerapa vateavere*

✧ **2:23:** Jer 11:20, 17:9-10 ✧ **2:24:** Ap 15:28 ✧ **2:25:** Ap 1:11

oa vaeapai vo kovova Aite ragaipa oa vatereva oirara rutu tokipaoro voeapa reipasa. ²⁸ Ora tapo vo osa rerapa aviva vateaverea aaviiko. ²⁹ Ro irania kokito toupareve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi.

3

Jisas Jon Tavireva Sadis-pa Irara Iava

¹ “*Reoara vai rigatori enseltoa iare ro ira Sadis-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oisolia. Ragai erao vatarava (7) toupavaoi tugoropa urauraro Pauto voeaaro. Ora varao-ia tapo erao vatara (7) aue aaviiko pitupaavo. Ragoa ita vo reo sipoavo vii iare.*

“*Uva taraiparai vo vovouro-ia oara purapariveira. Oiso purapaaveira oearovu viire, Vo guruo lotupa irara tootoovira toupaveira. Vo osa viapau, uvare kopiiuepa.* ² *Erao iraou uusia kavuoro. Vii vo vovouroaro rutu epao touvira raga oara kopiisa auepai. Evara oara vorevira goru pie iraori. Eake iava? Uvare vo vovouro rutu oara oisoa purapari, viapau oiso oai kekepaavo torevokoa vai ragai reraaro Pauto osireiario-ia.* ³ *✧ Tuariri vao uvuoro Vearo Siposipo va ouriva. Oire vorevira vare rugoo iraou! Ra oisi iavirava va vearovira rutu tokiri ora vii iava sopaua poreoro. Vosa viapau uusia kavuoro toreu, oire uva oisi-a eisi osa iava vii iare karera virovere oiso rutu osa kavirupato. Ovusa viapau taraiu vo vuutao-ia oa-ia vii iare*

✧ **3:3:** 1 Te 5:2, 6; 2 Pi 3:10

poura viro. ⁴ ✧ Ari oearovuei vii iava oea Sadis-ia touvira toupai. Oea viapau oiso ora voea varaaro varoara vuivui paive vuri pitupituro vai-ia. Oea-a evoea oea popotepara-ia varoara tuuro ragai tapo vokapaiverea oea vaova uvui paai. ⁵ Ari ita, vosa ro ira upoava ora keevoisiro, uva rera-a eera ira tuuaverea rara popotepa-ia varoa. Ora ira tapo vaisiario viapau oiso veraaverea vukua iava vari Tootoopa. Viapau. Ari ira vaisiario kosi pieaverea Aite oaa puaaro-ia ora enselpa irara puaaro-ia voeari Pauto voeaaro.

⁶ *“Ro ira-ia kokito toupaveve, ira uvui paroi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi.*

Jisas Jon Tavireva Filadelfia-pa Irara Iava

⁷ ✧ *“Reoara vai rigatori enseltoa iare ro ira Filadelfia-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai-a Tugoropatoa Rutu ora ragai-a Oiraopa Vovou Rutu Vituaro. Ragoa kii-ia pitupaavo Devit oiraaro ro ira oisoa turaroparo tuariri. Vosa rataoa karua, ra irai viapau uvui pa ra vorevira va tupaveve. Ora vosa vo ratao tupaa, ra viapau oiso irai raga vo ratao ita karureve. Uva ragai raga ita vo reo vii iare sipopaavo.*

⁸ ✧ *“Ovovourovu rutu-ia taraiparai oara pupapariveira. Oire vurari! Ratao-a vao viipa karuavo. Uva viapau irai uvui paroi ita ra va tupaveve. Taraiparai vii-ia gareaviei gorua touvira toupavo. Ari ita, ragai vo reoaro sirova utupauveira. Osa iavirava viapau oiso ragai vaisiario*

✧ **3:4:** Ap 1:15; Ju 23; Re 6:11, 7:9, 13 ✧ **3:7:** Ais 22:22 ✧ **3:8:** Jen 3:1

taepariveira. ⁹ ✧ Taraipauveira voearo-ia voeao iava Seten voeaaro oea oiso purapaaveira, Igei-a Jiu iava voea. Oea ita-a evoea riro kuuvu irara. Oire uvuri! Oea-a evoea oiso pieaverea, ra rekusa urioave vii kokotoaro ruvara-ia. Ra oisi iavirava taraiave oiso, Ragai vii kavikopaaveira rutu. ¹⁰ ✧ Vii ita viigoa ragai vo reoaro sirova utupauveira. Oa iava goruvira rutu torepauveira tavakaara rutu-ia varao oara vii-ia karekepapeira. Eisi osa iavirava uvuiparai ra vii virivaria vaopa kokara oa karekepe oirara rutu-ia kokarasa. Ra oisi iavirava viapau oiso vii-ia karekepe vii vuri piesa. ¹¹ Ari ita, ragai vii iare ikauvira rutu poua virovere. Vao oa-ia pitupari oa-ia eva uvuipau ei ra oriruvira va-ia pitu iraopari. Teapi irai vii vo voriaro veraverave va kaviruoro. ¹² ✧ Ari vosa ro ira upoava ora keevoisiro, ira-a eera tore pieaverea oiso rutu osa tuuta vo kepa-ia toupasa Tugoropa Pauto vaaro ro ragai reraaro. Ra viapau oiso vorevira vo kepa kavureve Tugoropa Kepa. Viapau rutu. Ira-ia Pauto vaisiaro rigatoaverea ora riro urui vaisiaro tapo vao ragai reraaro Pauto vo uruiaro. Vo uruio airepa urui riroa Jerusalem, ouruia vuvuiua iava varaperea Pauto ruvara iava. Ora ragai iava vaisia airepa oa tapo rigatoaverea rera-ia.

¹³ *“Oire vosa ro ira-ia kokito toupaveve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi.*

Jisas Jon Tavireva Leodisia-pa Irara Iava

✧ **3:9:** Ais 49:23, 43:4 ✧ **3:10:** 1 Ko 10:12-13 ✧ **3:12:** Ga 2:9; Re 22:4, 21:2

14 “Reoara vai rigatori enseltoa iare ro ira Leodisia-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai-a Oiraopa Reo Rutu Vituaro. Ragoa torevokovira Pauto vo reoroaro rutu kosi piepaaveira. Vokiara rutu-ia oiraopa reo raga kosi piepaaveira, ragai orekerovu rutu vituaro Pauto oara purareva. Ragoa vo reo sipoavoi vii iare.

15 “Taraiparai ovovourovu rutu-ia oara purapariveira. Taraiparai vii-ia viigoa viapau oiso touparriveira osa vukusi ovi ragaipa reasipaoro. Ora vo osa viapau oiso touparriveira osa kasirao ovi ragaipa ruipa iraopaoro. Uva oiso ruipaparai ra vukusivira touri, eke kasiraovira touri auepa, teapi avavaiapau vo rugoorei-ia. 16 Ari ita, vo osa viapau. Uva gare visivi raga kasirao visivi touparriveira. Viapau oiso ra kasiraopau rutu. Ora viapau oiso ra vukusipau rutu. Osa-a eisi osa iavirava ora ragai gisipoaro iava vii rui iraoavere vii kosi pieoro. 17 ✧ Viigoa oiso purapaveira, Ragai-a riro monito, ragoava riroara rutu epao. Viapau oiso oavu avu vaipa apotaparaveira. Ari ita, osa viapau, uvare vurivira rutu toupari. Viigoapa uvuipaai oirara ra viipa siraopaave, uvare apotavira rutu touparriveira Pauto vo rugooaropa. Ora uvare voosi osireivira touparriveira. Ora gapuvira touparriveira ovusa vii raga viigoa vao-ia viapau taraipaveira. 18 ✧ Eisi osa iava vo rugorugoo vateaavoi viipa. Ragai vaaro gol roroio oa-ia uvuipauei ra va voriri eva gol ragai ruvara-ia, ra oisi iavirava riro moniu. Oa iava uvuipauei ra popotepara varoara

✧ 3:17: Hos 12:8; Sek 11:5; 1 Ko 4:8 ✧ 3:18: Ais 55:1; Mt 13:44

voriri ora vii iava varaua rakurakupasa. Ra oisi iavirava viapau oiso oirara uvuipaave ra gapuvira vii kekepaive, ra oisi iava ariipau. Osa iava uvuipauei ra ruvarupara vai marasinara vai voriri ora vii osireiaro-ia oarai tovopasa, ra vuravurari ita. ¹⁹ ☆ Ari ita, kasivarivira ragai voeaaro *torevokopaaveira vo osa ora voea vaaro raga-ia vuria voea togapaa. Eake iava? Uvare voea kaviko iraopaaveira rutu. Eisi osa iava uvuipauei ra rugorugoo iraopau ora vii vo vovouroarore. Ra ora vii iava sopaua pore ovoiri.* ²⁰ Kekeri! Rataoa-ia torepairai va totopaoro. Vosa ro ira ragai gisipoaro eveireve ra vo ratao karureve, oire ra oisi iava koatara rera tapo aiosa. Ra rera ita ragai tapo aioreve. ²¹ Ari ita, vosa aa ro avu ro ira upoava ora keevoisiro, irapa eera vagagaavora, ragai tapo pauro paupa-ia ragai vaaro. Eisi osa ita ragai tuariri vo upova ora keevoisiraepa. Oa iava Aite tapo pauraepa rera vaaro-ia reia paupa.

²² *“Ro ira-ia kokito toupaveve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi.”*

4

Vuvuiua-ia Tou Irara Pautoa-ia Vuurapa Vaisi Purapaiveira

¹ ☆ Evo reo opesieiva, urusia-ia vuvuiua kekeav-orao uva rataoa karuvira touvorao. Ora ore-ovu gurukoaro tuariri ogurukoa uvu rovoavorao oa ragai tavipaivorao oiso gurukopaoro osa

☆ **3:19:** Pro 3:11; Hi 12:5-8 ☆ **4:1:** Esi 1:1

utave. Uva vo vokio oiso purae, “Vore ipau, ra vii kareke piea orekerovu rutu iava varao oara utupaua kareke iraopaperea.” ² ✧ Uva ikauvira raga Tugoropato Uraurato goruvira rutu ragai-ia kareke ovoiroi. Oa iava rera vo goruaro iavirava voa vuvuiua-ia paupa reito vaaro kekeavorao ovusa iravu va-ia pauparoerao. ³ Uva ro ira pauparoerao paupa-ia ira kekeavorao osa roroparevorao sisikorepaoro oiso rutu osa aveke o jaspava ora revasipava iriavu aveke konilianva. Uva iravu govugovuto paupa reito vaaro kovokovoparevorao. Uva ragai rera kekeavorao kokovaravira vo osa oiso roroparevorao osa aveke emeral. ⁴ Uva erao tau vo resura rutu (24) paupara oara reito vaaro paupa kovokovopaivora. Ora erao tau vo resura (24) turaro irara oea vara-ia paupaaerao. Uva voea evoea turaro irara oea popotepara-ia kuvupaaerao. Ora kukuvaiparava toupaiavorao golara. ⁵ Uva reito vaaro iava paupa varakeoto parakauparevorao. Uva gurukoa karekeerao oa iava varakeoto pokoro virora. Uva paupa ruvara-ia erao vatara (7) ao touro roropaoro toupaiavorao. Uva vo touro-a evara ao touro uraura irara Pauto voeaaro erao vatara. ⁶ ✧ Uva voa vo paupa ruvara-ia oavu avu epao oa oiso toupaiavorao osa rirova avakava. Oa oiso rutu toupaiavorao osa sisiro roroiova rutu.

Uva okarevu avu vo resura tootoopaoro paupa reito vaaro kovokovopaivora uva torepaaerao. Uva vo resura eva okarea-ia riroara rutu osireiara toupaiavorao kopukopuara rutu vo kare iava uvui piepaoro ora oisova vo kare

✧ **4:2:** Esi 1:26-28; Dan 7:9 ✧ **4:6:** Re 15:2; Esi 1:5

isivaaro-ia. ⁷ ✧ Uva rovopatoa rutu-a ro ira tootoovira toupaveira oiso rera osa laion. Ari eraopatoa-a ro iravu oiso rera osa bulmakau kakae. Uva vo pevapato-a ro iravu oiso puavira toupavorao osa oiratoa iava puaua. Uva vo resurapato-a ro ira oisi toupavorao osa iravu riroto keravo. Ira viara-ia papapaveira. ⁸ Uva vo resura vao tootoovira toupaveira, oresura rutu-ia katakataivira katai vatara aue putaera toupavorao. Ora riroara osireiara oara voea rutu iava varaura rutu-ia uvui pievira toupavorao ora putaera reroaro tapo. Uva ravireoura rutu-ia ora vokiara erapaaveira opesi asavira oiso purapaoro,

“Turaro Pauto ira-ia goruara rutu toupaveira, eera Tugoropato, eera Tugoropato, eera Tugoropato. Ira tuariri rutu oisoa toupave. Uva vo vokie tapo toupaveira. Uva uriosa aueparoi.”

⁹ ✧ Uva vo kare eva Pauto vaaro iava keraria tavitavipaaveira ira paupaveira reipa paupaveira tootoovira raga tupaoro vokiara rutu-ia. Oa iava rera vaisiara-ia vuurapa vaisi purapaveira. Ora rera-ia vearo vaisi purapaveira. Uva vuutara rutu-ia vo resura eva tootoovira tupaoro oisi raga piepaveira eisi. ¹⁰ Ovuutara-ia voea evoea erao tau vo resura (24) turaro irara reku-paveira rera ruvara-ia ira paupa-ia pauparoi reito vaaro. Uva rerapa vuurapa vaisi purapaveira ovusa tootoovira raga toupave vokiara rutu-ia. Uva kukuvaipara golara ora voea varaaro

✧ **4:7:** Esi 1:10, 10:8-22 ✧ **4:9:** Sam 47:8

vikipaiveira, ra vo kovepasa avapape paupa ruvara-ia rera vaaro. Uva oiso purapaaveira,

11 “Turaro. Vii-a igei reraaro Pauto. Viigoa uvuipauveira rutu ra oirara rutu vii vaaro iava keraria tavitavipaave vii vaisiaro kae piepaoro, ora vii vo goruaro tapo reroarovi toupaaoro. Uvare vii raga orekerovu rutu purariva ora vii raga vo ruipaaro-ia. Uva vara purarivoiva, karekeepa. Uva vo vokie vara rutu varao toupaveira.”

5

Jon Oavu Vuku Viko Kekereva Oa Tuukeiva

1 ✧ Uva Pauto rera vaaro-ia paupa paupaoro oirapapa vavae iava oavu-ia vuku viko pituparevorao oa kekeavorao. Oa-ia rigatoa toupavorao sovara-ia ora vova va varaaro-ia. Uva vo viko tuuke-ia erao vatara-ia tep tuukero oara-ia reesiara toupavorao. 2 ✧ Ora iravu pupapurapato ensel gorutoa rutu kekeavorao ovusa paupaoro rirovira takatoparoerao oiso akepaoro, “Irouto-a vearoto ira-ia reesia toupavoi oa iava uvuiparoi ra tep tuukero tokoreve, oiso ra vuku viko vao karureve?” 3 Ari ita, viapau oiso vuvuiua-ia irai epao, ora vo rasitoo-ia, ora vo rasito reroaro irai epao ira uvuiparoi ra vo viko vao vukua karureve va sovara-ia vuravurasa. 4 Ari ita, viapau oiso irai kekepaivorao ro ira uvuiparoi ra vao vukua karuoro va sovara-ia vuravurareve. Osa-a eisi osa iavirava gau iraopaavorao. 5 ✧ Uva

✧ 5:1: Esi 2:9-10; Ais 29:11; Dan 12:4 ✧ 5:2: Ais 63:4-6; Re 10:1

✧ 5:5: Jen 49:8-12; Ais 11:1, 10

iravu voea iava turaro irara ira ragai tavirevorao oiso, “Opeita gaupari. Keker! Laion-a ro-ia Juda sara iava rera oirato. Devit aao iraraaro iava rera. Ira viapau vuri vovou vai, uvare upoava ora keevoisiroepa rutu. Osa iavirava eisi uvuiparoi ra vo vukuo iava tep tuukero toko rovorevora, vo viko karureve.”

Sipsip Kakae Kekereva Jon

⁶ ✧ Uva urusia-ia oavu Sipsip Kakae [aue Jisas] oa kekeavorao ovusa torepaerao oiso osa va upoivoiva, kopiepa. Oa reito vaaro-ia paupa vuutaarovi-ia torepaerao ora vo resurao vuruvuruaro-ia, okarea tootoovira toupaveira turaro irara tapo. Okakaea erao vatarava ketaara toupavorao, ora erao vatara aue osireiara. Evoa ita-a erao vatara uraura irara Pauto voeaaro. Pauto oea arureva voraro ruture rasitoa rutu-ia. ⁷ Uva Sipsip Kakae avaerao vo vuku ousa ovusa Pautoa iava oirapapa vavae-ia toupavorao. Vo osa rei-ia paupa pauparoerao rera vaaro. ⁸ Uva vo vuku ouvora vo kakae ovusa vo resura eva, okarea tootoovira toupaveira, ora erao tau vo resura turaro irara oea rutu rekuivorao vo Sipsip kakae ruvara-ia. Uva voea rutu turaro irara katakataivira orekerovu-ia pitupaivorao, oiso ro-roara osa gita, ora oaravu disara golara, ora ako-roa riro geesia, oa kasipaiveira ra geesipape, oa iava disara agasipaerao. Oara-a evara variriara oirara rutu Pauto voeaaro reesipaivorao. ⁹ ✧ Uva iriavu-ia erava airepava eraaerao. Iria oiso purapaoi,

✧ 5:6: Re 4:6; Ais 53:7; Sek 3:8-10, 4:10 ✧ 5:9: Sam 40:3; 1 Ko 6:20

“Vii-ia reesia toupaivoi. Uvui iraopauei ra vukua ouri, ra va iava tuukeara tokori. Uvare vii upoiva oa iava kopiiuepa. Oa iava ora vii iava revasiva-ia oirara rutu vorevira voririva Pautoa-pa voea vatesa. Iu. Oirara rutu osararovu rutu iava voririvora, ora oreovu rutu iava, ora ovararovu rutu, ora okantrirovu rutu iava. ¹⁰ Voea oiso pieriva, ra oiso toupai ve king irara prispaoro Pautoa-pa kovopa irara ro vigei reraaro. Ra oisi iavirava oiso toupai ve, Voea-a oirara rutupa reipa irara voeao oea vo rasio-ia toupai veira.”

Sipsip Kakae Vaisiaro Kae Pieiva

¹¹ ✧ ✧ Oire uva vorerivira ita oavu kekeavorao. Uva riro irara rutu enselpa irara gisipoaro uvuavorao oea uvuiaro rutu-a voeao oiso uvuipaaerao riroara rutu ipuipuaara (handet milion) ora riroara rutu tukuara (tausen tausent). Oea rutu torepaaerao Pauto vaaro paupa kovokovopaoro, ora vo kareo tapo oea tootoovira toupai veira, ora voeao tapo turaro irara. ¹² ✧ Oiso erapaoro rirovira rutu raga piepaivora, “Vo kakaeo-ia Sipsip Kakae tuariri oa upoivoiva, oa kopii epa. Ira uvuiparoi rutu ra gorua oureve, ora orekerovu rutu veaopara, ora veaopa tarairo, ora riroa rutu vari- varia. Ira uvuiparoi rutu ra oirara rutu rera vaisiaro kae pie iraopaive. Ora rera vaaro iava keraria tavitavi iraopaave rera- ia vearo vaisi purapaoro.”

✧ 5:11: Dan 7:10; Hi 12:22 ✧ 5:11: Dan 7:10 ✧ 5:12: Fl 2:9-11

13 ✧ Oire uva orekerovu rutu reoreoaro uvuavorao Pauto oara purareva, varao oara vuvuiua-ia toupaveira, ora varao oara rasito reroaro toupaveira, ora varao oara avakava-ia toupaveira. Iu. Evara rutu oara uvarovu rutu toupaveira ragai oara rutu vo reoaro uvuavorao osa oiso puraerao,

“Pauto rei-ia paupa rera vaaro pauparoveira ora Sipsip Kakae aiterea rutu uvuipasiei ra vuurapa vaisiro rutu ora rei vaisiro ousi, ora keraria, ora varivaria varao vokiara rutu iarepara!”

14 Oire uva evo reo isivaaro iava vo resurao okarea tootoovira toupaveira okarea oiso puraerao, “Ovoiei.” Oa iava turaro irara vaiterei-ia vuurapa vaisi purapaoro rekupaivorao.

6

Sipsip Kakae Katai Vatara (6) Tep Iroro Vukua Iava Tokova

¹ Oire uva Sipsip Kakae kekeavorao ovusa vo vuku-ia eva pitupaivorao oa-ia erao vatara tep tuukero toupaveira. Uva rovo tuuke toko rovorao. Oa iava ragai oavu uvuavorao vo kareo iava okarea tootoovira toupaveira. Oa reoreoaro gurukoaro oiso rutu poko virorao osa varakeoto. Oa oiso puraerao, “Uriou.” ² Oire uva vorerivira ita vuraavorao. Oa iava iriavu popotepava hos kekeavorao ora ro ira oira ivara-ia paupaoro koetava-ia pituparevorao. Uva rerapa kukuvaipa vateivorao. Oa oiso rutu toupai osa vao oa vatepaiveira ropa ira upoava ora

✧ 5:13: 1 Ti 6:16; Re 1:6, 6:16, 7:10

keevoisiro. Oire ra vava avaroera upoara pura-pasa. Oiso ra voea-ia keripa irara putereve upo-ia.

³ Uva Sipsip Kakae eraopa tuukea vukua iava tokovorao. Uva eraopa uvuavorao vo kareo iava okarea tootoovira toupaveira. Oa oiso puraerao, “Uriou.” ⁴ ✧ Uva iriavu revasipava rutu hos kosi virooro karekeorao. Uva ro oira-ia pauparoerao ira gorua oureva upoa kareke piesa oirara-ia voeao vo rasio-ia tou irara. Ra oisi iavirava ora upopaoro ora kopii piepaave oearovu tapo. Osa a eisi osa iava rera vateivoraoro iravu riroto toorio vo kovo vao purasa.

⁵ ✧ Uva Sipsip Kakae vo pevapa tuuke vukua iava tokovorao. Uva vo pevapa uvuavorao vo kareo iava okarea tootoovira toupaveira. Oa oiso puraerao, “Uriou.” Oire uva iriavu rupava hos kekeavorao. Iria ivara-ia iravu pauparoerao. Ira skel-ia pituparevorao orekerovu atepato ora rera iava vavaea-ia. ⁶ Uva ogurukovu uvuavorao oapa oiso paierao oavu reoreoa oa uriopaerao vo resurao vuutaaro-ia okarea tootoovira toupaveira. Oire uva vo reoa eva oiso puraerao, “Gare pitokavi vai wit ateri aue uvuiaro-ia katai voki voriaro. Ora opevavi rutu gare peva vai rais pitokaro vai ateri katai voki voriaro, uvare viapau riroara aioara epao. Ari opeita oliv ovi korovoaro vuri pieri ora aue tapo wain-ia.”

⁷ Uva Sipsip Kakae vo resurapa tuuke vukua iava tokovorao. Uva vo resurapa uvuavorao vo kareo iava okarea tootoovira toupaveira. Oa

oiso puraerao, “Uriou.” ⁸ Oire uva vorerivira ita vuraavorao. Oa iava iriavu keseva hos kekeavorao ora ro ira oira ivara-ia pauparoerao. Rera vaisiario ro-ia, Kopii. Ora ro turaroto kopii urui iava rera ira tapo urioroerao. Aiterea rutu-a evaiterei oirara rutu voeao vo rasio-ia vo resur-ia sara uvuiaro iare voea roo piesiva. Oa iava vo resura iava osaravupa reipasiveira. Oire uva gorua ousiva evo sara kopii piepasa aue-ia toorio upo purapato, ora ogoeto, ora oaravu rutu upiara, ora vo kareo-ia vavarai kare vo rasio iava voea.

⁹ ✧ Uva Sipsip Kakae vo vavaepa tuukea vukua iava tokovorao. Oire uva oearovu kopii irara urauraaro kekeavorao ovusa eravao alta roeroaro toupavorao. Tuariri rutu oea Pauto vo reoro-ia goruvira rutu pituiva. Oa iava oisoa vo reo iava siposipopave. Uva va-a eva vituaro iava keripa irara voea kopii pieiva. ¹⁰ ✧ Uva voea evoea uraura irara oea rirovira rutu keerapaoro arepaaerao oiso purapaoro, “O Reito Turaro King. Orekerovu rutupa tugorovira toupaveira. Ora vo osa vii vovouaro-a oiraopa rutu. Ovirovu rutu vuuta pute rovoverea, ra tavaa purari kort voeaova oirara oea rasitoa-ia toupaveira. Ra igei revasiario kare pieri, raa?” ¹¹ Oire uva voeapa popotepa kuvuro vateiva katakataivira oiso voea tavioro, “Rearea rovota. Visii tapo kovopa irara ora voeao araoko irara oavisii oea upoiverea keripa irara oisi ita osa visii upo rovoiva. Oire ra oisi iavirava visii rutu vieiario uvuivira karekeperea vo vieio oa reesi rovoreva Pauto.”

✧ 6:9: Hi 11:32-40 ✧ 6:10: Sam 13:1-6

12 ☆ Oire uva Sipsip Kakae kekeavorao ovusa katai vatarapa tuukea vukua iava tokovorao. Uva vuravuraavorao ita. Oa iava riroto ravurike kekeavorao ira rasitua rutu-ia karekeroerao. Ovusa ravireo ora poreroerao rupaoro oiso rorovira osa pupurua varoa. Ovusa kekira rutu revasiro viorao rutu oiso rutu osa revasiva. ¹³ Uva aaviikoara rutu vuvuiua iava kovekoveerao rasitua iare oiso rutu osa fik kue vao oa viapau viorope. Ra kiuvu va kuki ragareve. Ra oisi iava kovepe. ¹⁴ Ora vuvuiua tapo oua vera pirorao oiso rorovira rutu osa urupava mat vikopaiveira. Ovusa pukuiara ora tokotokoara ora vara vo tavukiroaro rutu kavupaivoraora ora virupaoro. ¹⁵ Oire uva king irara voea vo rasio-ia, ora rei vaisi irara, ora viurupa irara voeaaro kepten irara, ora voeaoro riro moni irara, ora riro varivari irara, ora oirara rutu voeaoro oea akukupapavira kovo ragapaiveira, ora voeaoro oea evoeapa reipaiveira. Evoea rutu oearoa vataupaaerao aveke kakiro sovara-ia vo rasitua-ia ora oaravu riopara aveke tokutokuro reroaro vagapara-ia. ¹⁶ Uva keerapaaerao pukuiara rutu ora avekeara oiso purapaoro, “Igei ivara-ia kovekoveta igei utopaoro Pauto osireiara asavira ira pauparoi rera vaaro-ia reipa paupa ora Sipsip Kakae tapo vo kasipuaroo asavira. ¹⁷ Uvare rei voki rutu-a vaierei vaaro oa-ia riroa kasipua toupaivoi vuri vovouro voeapa voriaroo tuusa. Ovokia-a vao pou piroi. Uva iroutoa vaierei ira uvuiparoi ra vaiereire korusa keevoisivira torepa, raa? Easi viapau iraierei.”

☆ 6:12: Joe 2:10-11, 30-32

7

Uva Oiso Uvui Irara Isrel Pauto Vo Reesiaro Ouiva 144,000

¹ ✧ Vara rutu-a varao oara opesieiva, vo resura purapurapa irara ensel kekeavorao ovusa torepaaerao vo resura rutu roopavira vo rasito vatuario iava. Oea vo resurare kiuvu korupaaerao. Ra oisi iava kiuvuara viapau oiso rasito pupive, ora avakava, ora evaoara. ² Oire uva iravu kekeavora enselto osa vova kaero virorao uvava ravireo kaeparo viroveira. Ira Pauto vo reesiarova touparevorao, ro Pauto ira tootoovira raga toupareveira. Ira rirovira rutu keeraparoerao evo resurare enselpa irara, oea gorua ouiva Pauto ruvara-ia rasito vuri piesa ora avakava. ³ Ira oiso puraroerao, “Opeita vagevagepata rasito vuri piepaoro ora avakava ora vegoara. Igei oiso vovoupaiei ra vo reesio tovo rovoio Pauto vaaro rera voeaaro kagavearouia kovopa irara. Osa iava taru utupaua orekerovu rutu vuri pietaverea!” ⁴ ✧ Oire uva voea uvuiaro vaisipaivorao voea oea-ia vo reesi toupave. Voea uvuiaro 144,000 voea iava voea Isrel-pa irara. ⁵ Uva oisi-a eisi osa iava 12,000 Juda sara iava vo reesi ouivorao. Ora voea Ruben sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voea Gat sara iraraaro iava voea 12,000. ⁶ Ora voea Asa sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voea Naphtalai sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voea Manasa sara iraraaro iava voea 12,000. ⁷ Ora voea Simion sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voea Livi sara iraraaro iava voea 12,000.

✧ 7:1: Re 9:4 ✧ 7:4: Jen 49:1-28; Re 9:16, 14:1

Ora voeao Isaka sara iraraaro iava voea 12,000. ⁸ Ora voeao Sebyulan sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voeao Josep sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voeao Bensamin sara iraraaro iava voea 12,000. Oea-a evoea vo reesi ouivorao va vao Pauto vaaro.

Riro Irara Rutu Lotupaaveira Pautoa-pa

⁹ ✧ Vara rutu opesieiva, urusia-ia vuravuraa-vorao ita. Oa iava riro irara rutu kekeavorao ouvurua toupavorao. Uva viapau irai uvuiparoi ra voea uvuiaro vieireve. Voea rutu-a evoea osararovu rutu iava vo uvuru, ora okantrirovu rutu iava voea, ora ovararovu rutu iava voea, ora oreorovu rutu iava voea, oea torepaaerao reito vaaro paupa ruvara-ia ora Sipsip Kakae ruvara-ia. Oea riro kaekaepa kuvuro-ia kuvupaerao vao popotepa varo. Ora sorapita raoro-ia pitupaivorao ora voea iava vavaeara-ia. ¹⁰ Rirovira rutu raga piepaivorao oiso purapaoro, “Vigei reraaro Pauto ira rera vaaro-ia paupa pauparoi ora Sipsip Kakae tapo aiterea vigei vorevira ousiva. Oa iava oriruvira toupai.”

¹¹ Uva enselpa irara rutu paupaaro kovokovopaoro torepaaerao turaro irara tapo ora vo resurao okarea tootoovira toupaveira. Uva voea rutu enselpa irara rekupaivorao taku viropaoro Pauto vaisiaro-ia vuurapa vaisi purapaoro. ¹² ✧ Oiso purapaaerao, “Oiraopavira rutu. Roru iraopai vigei reraaro-ia Pauto. Ora tavitavipaviei rera vaaro iava keraria. Ira-ia vearopara rutu rugorugooara toupaveira. Osa iava rera-ia vearo

✧ **7:9:** Ais 60:1-5; Ro 11:25 ✧ **7:12:** Re 5:12-14

vaisi purapai rera vaisiaro kae piepaoro ira riroava gorua touparevoi rutu. Iu. Ira-ia riroa rutu varivaria tupaivoi. Ari ita, vara rutu-a evara rera raga varaaro vokiara rutu iarepara.”

Siitoka Opesiepa Voeao Iava Vearo Vovou Irara

¹³ Uva iravu turaroto voea iava erao tau vo resura (24) ira oiso ragai akerevorao, “Ovu iava evoea oea riro kaekaepara-ia kuvuparo popotepara kuvupaa? Irou irara-a, raa?”

¹⁴ ✧ Uva rera vo rearo pukooro oiso puraraerao, “Auoro, vii raga oisi voea-ia taraipaei evoea.” Uva ragaire oiso puraroerao, “Oea-a voea riroa rutu siitoka ouiva ora upiara keripa irara vavaearo-ia vo vuutao-ia vuri vuuta rutu. Oiso osa iava ora voea varaaro kuvupara sisuiva Sipsip Kakae revasiaro-ia. Oa iava kuvupara popotevira karekeepa. ¹⁵ ✧ Eva-a oa vituaro iava torepaaveira paupa ruvara-ia Pauto vaaro. Uva voa-a evoa uva ravireoura rutu-ia ora rupa voki rutu-ia Pautoa-pa kovopaiveira rera vo kepaaro-ia Tugoropa Kepa. Uva rera Pauto voa paupaoro uvuipa ra voea tokipaoro voea viri-varipareve. ¹⁶ Uva viapau uvuipai ra vorerivira ogoeave. Ora viapau uvuipai ra vorerivira uuko regaave. Ora viapau uvuipai ra ravireo voea kaukau piepaoro voea-ia roropareve. Ora viapau oavu avu vai uvuipai voea iava varaura oaive kasikasi piepaive. ¹⁷ ✧ Eake iava? Uvare Sipsip Kakae paupa vuutaarovi-ia tupaiveira. Eera ira

✧ **7:14:** Mt 24:21-31; Sek 3:3-5; Hi 9:14 ✧ **7:15:** Ais 4:5-6; Re 21:3 ✧ **7:17:** Sam 23:1; Jo 10:11, 14; Esi 34:23-31

voeapa oiso toupareverea, Voea tokipato. Ira taru voea tuvetuvepareverea tuputupue rikuro iare uva Tootopa Uukoara kosipa piroveira. Ora vo osa Pauto voea osireiara iava gau oviro posiposi piereverea. Ra viapau oiso vorerivira gaupaive ita.

8

Sipsip Kakae Erao Vatarapa Tuuke Tokova Vuku Viko Iava

¹ Uva Sipsip Kakae erao vatarapa (7) tuuke vuku tuukepa tokovorao. Oire uva viapau oavu avu vai gurukoa vai purapaivorao. Ora viapau reoreoa vai voa vuvuiua-ia katai vuutavi rutu uvuiaro-ia (hap aua). ² ✧ Uva eva isivaaro iava erao vatara enselpa irara kekeavorao oea Pauto ruvara-ia torepaveira, vo uva rera ruvara iava erao vatara utaveara ouivorao.

³ Uva iravu enselto eravao ruvara-ia toresa uri-oroerao plet-ia golava pitupaoro, iria-ia akoroa-ia riipu kupare purapaiveira geesipa. Uva rera vateivorao riroara rutu akoroara riipu kupare geesi purapa vaore, oiso ra va tapo uverereve oirara rutu vo variriroarova voeao Pauto voeaaro. Osa iava tauoa purarevere Pautoapa oira-ia eira eravao golava iria torepaveira reito paupaaro ruvara-ia Pauto vaaro. ⁴ ✧ Uva vo kupare-a vao akoroa vaaro riipu geesi purapa ora variriara oirara varaaro Pauto voeaaro ovatakoa rutu eva enselto vavaearo iava ipaerao

✧ **8:2:** 1 Te 4:16; 1 Ko 15:52 ✧ **8:4:** Eks 30:7-8; Sam 141:2

Pauto ruvara-ia pou virosa. ⁵ ☆ Oire uva enselto plet ourevorao riipu kupare geesi purapava, ora tuituia tapo ourevorao eravao iava. Oa iava vara rutu-ia plet agasi pierevorao. Uva va tuitui kasi vikirevorao rasitoa iare. Uva va vikirevoiva, varakeoto pokoro virorao. Vo osa gurukoa karekeerao. Oa iava rera varakeoto parakauoro rororevorao. Uva va-a eva oa iava rasito ravurikeroerao.

Vo Resura Purapurapa Irara Ensel Utaveara Vuvurepaiva

⁶ Uva voea-a voeao erao vatara enselpa irara oea erao vatara-ia pitupaivorao utaveara vatatopopaoro, oiso ra vara-ia utaveave.

⁷ ☆ Uva rovoto enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Oa iava ais uvere ora tuituia ora revasiva karekeerao rasitoa iare kovesa. Oa-ia rasito reesiivorao rera roo piesa vo peva uvuiaro iare. Oa iava tuitui kasi oavu uvavuva aiovorao vo peva iava va rasia, ora vegoa, osa kokopa kouro rutu varao oara tootoopapeira oara rovaerao.

⁸ ☆ Uva eraopato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Oire uva orekevu vikiivorao oiso roroa osa pukuia riroa opukuia rovapaerao. Uva avakava-ia kovesa varaerao. Oa-ia eva avakava reesivorao ita oira roo pieoro vo peva uvuiaro rutu iare. Oa iava orovuvu vo peva iava revasivira pore pirorao. ⁹ Uva oisi-a oiso osa okarerovu rutu voeao okarea tootoopaaveira avakava-ia, oea reesireesiivorao vo kare rutu roo pieoro vo peva sara uvuiaro iare oiso, Osaravu kopiiera vo peva iava. Ora uvuoara tapo

☆ 8:5: Sam 97:1-6; Lev 16:12 ☆ 8:7: Esi 38:22; Re 9:4 ☆ 8:8: Jer 51:25

uvuiaro roo pieivorao vo peva sararo uvuiaro iare aue selpa uvuoro. Uva vo peva iava osaravu uvuo sip vurierao.

10 ☆ Uva vo pevapato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Ovusa iravu rirova aaviiko rovaorao rutu oiso osa aoa oa vuvuiua iava koveerao. Uva uukoara rutu roo pieivorao vo peva sararo uvuiaro iare aue uuko. Uva aaviiko koveorao osaravu-ia vo peva iava aue uuko ora vara rutu-ia tuputupue uukoro. 11 ☆ Uva oira vaisiara-a o-ia aaviiko, Itakova iria itakopaoveira. Iria-ia uuko oviro vieiara roo pieivorao vo peva rutu uuko sararo uvuiaro iare. Uva vo peva iava osaravu uuko itakovira ora pore ovoiera. Oa iava riro irara rutu vo oviro-ia ukaiopaaiva, itakopaoro kopii ovoipaaerao.

12 ☆ Uva vo resurapato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Oa iava ravireo, ora kekira, ora aaviikoara rutu roo pierevorao vo peva sara rutu uvuiaro iare. Oa iava vo peva iava ovarurovu vurierao oiso, ravireo varu, ora kekira varu, ora ovarurovu aaviikoara rutu iava. Osa-a eisi osa iava vara rutu rooaro iava varao aviavipara ovarurovu rupavira karekeerao. Eisi osa iava vo ravireopa vuuta-ia uva vo resura vuutaro rutu-ia rupaerao. Ora vokiara tapo ita uva viapau aviavia vai vo kekira iava oai ora aaviikoara rutu iava oaviavi vo vo resura vuuta rutu sovara-ia.

13 Uva riroto keravo kekeavorao osa papaoro vuvuiua-ia avaparoerao. Oire uva rera

☆ **8:10:** Ais 14:12-17 ☆ **8:11:** Jer 9:15, 23:15 ☆ **8:12:** Re 6:12-13

uvuavorao osa rirovira rutu gaupaoro oiso puraparoerao, “Siraovira! Siraovira! Siraovira rutu oiraravipa voeao oea touvira vo rasio-ia toupaverea. Uvare vo peva enselpa irara oiso vovoupaai ra utaveara oaive vuvureive. Ra oisi iavirava riro tavaka rutu voea-ia oirara karekepe.”

9

Vo Vavaepato Purapurapato Ensel Utave Vuvurerevorao

¹ Uva vo vavaepato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Oa iava iriavu aaviiko kekeavorao iria vuvuiua iava koveorao vore rasitoa-ia. Uva oira vateivorao kii vaore oira googagare riku oa vituaro-ia viapau rekasia vai. ² ☆ Uva vo riku karuevoiva, kupareto voava vusivusiparevorao riro kasi iava tuituia. Okuparea eva ravireo tavurupaivorao ora vuvuiua. Oa iava ravireo vaio ora vuvuiua rupapasierao. ³ Uva riro kare rutu tutuvake kare vo kupare iava varapaaerao rasitoa iare. Okarea-ia toupavoi riroa rutu avuavua oiso osa siikopi ro ira oirara upia piepareveira. ⁴ Oire uva oiso oavu vosi reo uvuavorao vo kareo iava tutuvake kare. Oa oiso puraerao, “Opeita isiso kouro vuri piepata eke orekerovu rutu kokopa kouro ora evaora. Ari visii uvuipatai ra oirara avupata voeao oea kagavearo-ia Pauto vo reesiaro viapau toupave. ⁵ Uvuipatai ra voeapa upia vatepata vo vavae rutu kekira uvuiaro-ia. Ari opeita voea kopii piepata rutu! Viapau.” Eisi osa iava vo kare eva

☆ **9:2:** Jen 19:28; Eks 19:18; Joe 2:2, 10

tutuvake kare vuri upiario vatepaivora oirarapa oiso rutu osa siikopi oirara avupaoro voea upia piepareveira. ⁶ ✧ Uva vo vuuta vao vo vavae iava vao kekira oa-ia oirara kopiipa raivare taraa ragapaiverea. Ari ita, ra viapau oiso va kekepaive. Iu. Ruipa irao ragapaaverea oiso ra kopiiave vo osa kopiiia voea asavira toripaive.

⁷ ✧ Uva ragai vo kare eva tutuvake kare kekeav-orao oiso osa hos kare upo purapasa auepaaveira. Uva vo kare kukuearo-ia kukuvaipara golara toupaiavorao. Ovusa vo kare iava puaura oiso toupaiavorao osa oirara puaaro. ⁸ Ora vo osa voea iava oruara oiso toupaiavorao osa gegeru, oiso oša riakora oruaro. Ovusa voea iava reuriara oiso toupaiavorao osa laion reuriaro. ⁹ Uva vo kare kopukopuaro-ia oaravu oiso rutu kekevira toupaiavorao osa kaapara kuvupara voea utopasa. Ora vo kare putaearo putaputapaoro pokopa viorao oiso osa riroara rutu karis ururo hos kare ivupaoro ikaupaiveira upoa iare avapaoro, ovusa vara karisara ragaragavaopaive pokopoko uviropaoro. ¹⁰ Kookoopiara vo kare iava toupaiavorao oiso osa siikopi, ora rokarokara varao oara-ia kuuva ovi roko piepaiveira avu vuuro iare vituara pukopaoro oirarapa upia vatepasa vo vavae rutu uvuiaro iare kekira. ¹¹ Uva iravu voea reraaro king toupareveira ro-ia enselto, ira googagare rikui-ia tou irarapa reiparoerao o iria-ia viapau rekasia vai. Ira vaisipaiveira Hibru reo-ia oiso, Abadon. Ari Grik reo-ia oiso rera vaisipaiveira, Apolian. Oa porearo-a vao oiso, Orekerovu Rutu Vuri Piepato.

✧ 9:6: Jop 3:21; Jer 8:3 ✧ 9:7: Joe 2:4; Nea 3:17; Dan 7:8

¹² Ari ita, rovo tavaka rutu opesi rovoerao. Oire uvuta! Touvira otavakareivu epao oarea taru utupaua karekeperea.

Katai Vatarapato (6) Purapurapato Utave Vuvurerevorao

¹³ Oire uva katai vatarapato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Uva oreovu uvuaavorao vatu resura vuvuvuruaro-ia aue eravao golava vatuaro iria Pauto ruvara-ia toupaveira. ¹⁴ ✧ Oa-ia oiso puraerao katai vatarapatoare enselto ira utave-ia pitupare, “Vo resurao enselpa irara oea tuukepaaveira riro kara-ia uuko kara Yufretis. Voea iava vase iraori voea tuukearo karuoro, ra avaave.” ¹⁵ Oire uva vo resura evoea enselpa irara vatatopo ovoiaerao vo vuuta ragare tuepaoro, ora vo vokie raga, ora vo kekiraoraga, ora vo ivao raga-ia vo kovo vao purasa. Oa iava vo kovo purasa voea karurevorao, oiso ra oirara rutu reereesiive voea roo pieoro vo peva uvuiaro rutu iare sara. Ra osaravu vo peva iava upoive. ¹⁶ Uva viurupa irara uvuiaro rutua voea oea hos kare-ia paupaaerao oiso voea 200 milion. Voea uvuiaro rutu reesiario iava uvuavorao. ¹⁷ Uva areo uusi-ia vo kare kekeavorao hos kare ovusa vo kare-ia paupaaerao. Uva voea oirara kaapa kuvuparo-ia kuvupaaveira. Uva vara siroviearo revasipavira toupaveira, ora kuuva siroviero, ora kese siroviero. Ovusa hos kare kukuearo oiso osa laion kukuearo. Oire uva tuituiara, ora kupareara, ora aveke viitavokoro solfaara oara rutu vo kare gisipoaro iava kosikosipa pirorao tuituivira pigigiopaoro. ¹⁸ Uva oirara roo pieivorao vo peva rutu uvuiaro iare

✧ 9:14: Re 16:12

sara. Oa iava vo peva iava osaravu kopiierao, vo uvare vao tuituiara, ora kupareara, ora aveke viitavokoro solfaara oara rutu vo kare gisipoaro iava hos kare pigigiovira kosikosi piroiva, kopii ovoiaerao. ¹⁹ Vo kare vo varivariaro hos kare oa gisipo-ia toupaveira ora vo kookoopi-ia. Okarea iava kookoopi oiso toupaveira osa rakoru, iria porikearo kukuearo-ia gisipo toupaveira. Iria-ia oirara vuri piepaiveira.

²⁰ ✧ Oire uva oearovu rutu oirara viapau oiso kopiiapa vo peva-ia eva vuri peva, oea viapau ora voea iava sopaura porepaiveira, ra varaore ovaupaave oara purapaiveira vuriara ora voea raga vavaearo iava. Iu ita, uvare viapau oiso vuri urauraro tugara vuura vaisi purapa vovouro viapau kavupaiveira, ora pau irara tokarasi irara voeao oea purapaiveira aue-ia gol, ora silva, ora bras, ora aveke, ora evaora. Oara-a rutu evara viapau uvuipapeira ra vuravurapaive, ora viapau uvupaive, ora viapau vokapaive. ²¹ ✧ Oiso osa oearovu voea iava oira upopaiveira, ora kavokavopaaveira, ora otopa pitupituro purapaiveira, ora orekerovu kavirupaiveira. Ari ita, osa viapau oiso ora voea iava sopaura porepaiveira, ra vo vovouore evara ovaupaave.

10

*Purapurapato Ensel Jon-pa Vukua Vatarevoiva,
Va Aioeva*

¹ ✧ Vao opesierao, oa iava iravu riro varivarito purapurapato ensel kekeavorao ovusa vuvuiua

✧ **9:20:** Diu 31:29; 1 Ko 10:20; Sam 115:4, 135:15 ✧ **9:21:** Re 21:8 ✧ **10:1:** Esi 1:26-28

iava vararoerao aue-ia rukuta kuvupaoro. Ovusa govugovuto rera kukuearo-ia touparevorao, vo osa rera iava puaua sisikorevira roropaivorao oiso osa ravireo. Vo osa rera iava kokotoa tutuivira toupaiovorao vuvupaoro. ² Uva oavivuvia gare viko vukua pituparevorao ovusa karuvira toupaiovorao vo vuku. Uva oirapapa kokoto iava avakava ivara-ia tasiparevorao ovusa koike kokoto iava rasitoa-ia tasiparevorao. ³ ✧ Oire uva rirovira rutu keeraparoerao, oiso rutu osa laion gaupareveira. Uva oisi-a eisi osa keeraparoerao uva erao vatara (7) varakeoara rera vo keeraaro pukovorao poko virooro oiso reoreoro. ⁴ ✧ Uva erao vatara varakeo poko virooro reoreoerao. Uva oiso ruipaparai ra vao rigatoa. Ari ita, ragai oreovu uvuavorao oa vuvuiua iava urioerao oiso puraoro, “Evo reo erao vatara varakeoara vaaro oa oriru iraori ora vii iava rugorugooa-ia. Viapau uvuipauei ra va rigatori.”

⁵ Uva ro enselto ira keke rovoavorao ovusa avakava ivara-ia tasipaoro ora rasito ora rera vaaro oirapapa vavae kae pierevorao vuvuiua iare. ⁶ Uva oiso puraroerao, “Oiraopavira rutu vavo oiso viara-ia Pauto vaisiario-ia ro ira tootoovira toupareveira vokiara rutu-ia. Ro Pauto ira vuvuiua purareva ora orekerovu rutu varao oara voa toupaveira. Ira raga rasito purareva ora orekerovu rutu varao voa toupaveira. Ora avakava iria purareva, ora orekerovu rutu varao oara voa toupaveira.” Oire uva enselto oiso puraroerao, “Vuuta opesisa tutuuvoi, ra Pauto viapau touvira aate piepareve.

✧ **10:3:** Sam 29:1-11; Ais 31:4 ✧ **10:4:** Dan 8:26, 12:4, 9

⁷ Viapau. Ari utupa visivi erao vatarapato enselto utave vuvurerevere rara. Ra oira gurukoaro karekeo. Ovuuta raga-a eva oa-ia Pauto va vao purareverea oa iava tavitaviroepa vatauvira vo osa profet irara tavitavireva voeari rerapa kovopa irara.”

⁸ Uva vo reo-a vao voviri uvu rovoavora oa vuvuiua iava urioerao oa ragai tavivorao ita oiso puraoro, “Vuku viko ousa avau eva oa karuvira toupaivoi enselto vavaearo-ia, eera ira avakava ivara-ia tasipaoro torepairoi ora rasitua-ia.” ⁹ ☆ Uva enseltoa iare avaraerao. Oa iava rerare oiso puraraerao. “Ragai vateri eva gareavi vuku viko.” Oire uva ragai tavioro oiso puraroerao, “Va ouri. Ra va aiori. Ra vii sarearo uureo pieve. Ari ita, vo osa vii iava gisipo-ia oiso rutu gavaurepavira vuta rovo pirovere oiso rutu osa koisiva.” ¹⁰ ☆ Uva oisi-a oiso osa puraroiva, va eva gare vukuvi ouavorao rera vavaearo iava va aiosa. Uva ragai iava gisipo-ia gavaurepavira rutu vutapa pirorao oiso osa koisiva. Uva va kopa ovoivoiva, ragai sarearo uureo pievorao.

¹¹ Oire uva ragai taviivorao oiso puraoro, “Siposipo iraorivere ita Pauto varaaro rutu iava, varao oara oirara rutu-ia karekeperea uvarovu rutu okantrirovu-ia, ora oreorovu-ia, ora oearovu-ia tapo riro irara king irara.”

11

Vo Toupai Oiratoarei Iava Siposipopatoarei

☆ **10:9:** Esi 2:8-9; Sam 119:103 ☆ **10:10:** Esi 3:3

¹ Uva ragai vateivorao oavu uvuia orekerovu uvuipasa oiso roroa rutu osa vokapato tooro. Uva ragai taviivorao oiso, “Toreu, ra Pauto vo kepaaro aue Tempel uvuiri ora eravao vao alta. Ra oirara vieiara tapo vieiri voeao oea Pautoa-pa vuurapa vaisi purapaiveira Tugoropa Kepa-ia. ² Ari opeita uru uvuiri eva ratao Tugoropa Kepa riaaro-ia. Oa-ia uvuipau ra va kavu iraori. Uvare vo uru-a eva sopaipa irara rupa vovou irara vaaro, oea uriopaavere Jerusalem urui vao-ia Tugoropa Urui taciasipaoro va vuri piepasa vo resura tau erao (42) kekiraro rutu uvuiaro-ia. ³ ✧ Uva ragai vaitereipa vaitereo gorua vateavere aiterea ragai vo rearo iava siposipopasivere bek karipareivi raga-ia tuupaoro varovira, oiso ra vaiterei vo siraoaro karekepasi. Osa eisi piesivereia oiso vo vokiuro rutu uvuiaro-ia 1,260 vokiuro.”

⁴ ✧ Aiterea oiso toupasiveira osa oliv ovarei, ora vuravurirei vaireo airea Turaro ruvara-ia toupaeveira ro rasito rutupa reipato. Oara rutu iava rigatoreva Sekaraia. ⁵ ✧ Uva vosa oearoi vaiterei vuri piesa auepaave, osa iava tuitui kasi vaiterei gisipoaro iava kosikosipa piroverea voea evoea vaitereiva keripa irara kasi ovoisa. Iu. Oiraopavira rutu, ro ira vaiterei vuri piesa aueparo, ovovoua raga-a eva oa sirova uvuiparoi ra kopii ovoiro. ⁶ ✧ Aiterea goruava toupasivoi vuvuiuare korupasa. Ra viapau rutu oiso aue kokeva vai vo vuutaro rutu-ia kovepao, varao oara-ia Pauto vo rearo-ia siposipopaooro voka-pasi. Ora goruava tapo toupasivoi oa iavarava

✧ **11:3:** Dan 7:24-28; Re 19:10 ✧ **11:4:** Sek 4:1-14; Sam 52:8

✧ **11:5:** 2 Kin 1:9-12 ✧ **11:6:** 1 Kin 17:1-7

uvuipasi ra uuko kararo tuputupueara revasivira poresi. Ora oirara rutu vuri piesi voeao vo rasio-ia orekerovu rutu iavirava vuriara. Ari ita, ovuutaro-a evara oara-ia oisi eisi piepasiveira ora waiterei vo vovoueiara raga sirova utupaoro.

⁷ Uva ora waiterei vo kovoaro opesi pie rovo-siverea vao Pauto vo rearo iava siposipopa. Oire ro vavaraito googagare rikui iava kosiro viro waiterei tapo ora uposa. Eera ira waiterei-ia pute ovoireverea waiterei kopii pie ovoioro. ⁸ ✧ Oa iava vo kopiirei riro raiva-ia toupaverea vo raivao vore riro urui-ia Jerusalem vao ouruia-ia Turaro waiterei reraaro kopiioepa evao parikou-ia. Ouruia vaisiara ovoovovira oiso vaisipaiveira, Sodom urui, eke vao Isip-ia. ⁹ Uva oearovu ovararovu rutu iava, ora okantrirovu rutu iava, ora oreorovu rutu iava, ora osararovu rutu iava voeao vo kopiirei keke ragapaiverea rutu varei vura ragapaoro vo peva rutu uvuiaro-ia voki ora ovokipavu. Uva ora voeareire korupaaverea waiterei tova arapa. ¹⁰ Uva voeao oirara vo rasio iava rorupaiverea vo rara kopiisi. Uva pupipaiverea egaegapaoro, ora aiopaiverea oearovupa vate irara oaive orekerovu vatevateara vatepaoro. Eake iava? Uvare waiterei-a evaiterei profetatoarei, aiterea upiara vuriara oisoa vatepasi oirarapa voeao vo rasio-ia. ¹¹ Oire uva vo peva voki ora ovokipavu opesi rovoerao. Oa iava Pauto rera vaaro vovoua vovoueva tootoopa waiterei sopaaro iare waiterei tootoo piesa. Uva oisi iavirava toresierao. Oa iava voeao rutu waiterei kekepaoro uriri iraopaaerao rutu.

✧ **11:8:** Ais 1:9-10; Hi 13:12

¹² Uva oreovu uvusivorao oa vuvuiua iava uri-oerao vaitereire rirovira rutu keerapaoro. Oiso puraerao “Vore ipasi!” Oire uva ipa ovoisierao vuvuiua iare rukuta sovara-ia ovusa keripa irara voeao vaitereiva vaiterei siituepaivorao. ¹³ Uva vo vuutavi raga-ia riroto ravurike vusi ovoirevo-rao. Oa iava uvavuva oavu riro urui iava urui varu vuri pierevorao ovusa vo resura vatara karutu raga kavu pirorao. Uva voea 7,000 rutu-a oirara oea voa kopiiarao rera-ia eera ravurike. Uva oavu kavua virorao oea rirovira rutu uriri iraopaaerao. Osa-a eisi osa iava Pauto vaisiarao kae pie iraopaivorao ro oisova vuvuiua-ia.

¹⁴ Oire uva va-a vao erao pie tavaka oa oiso opesierao. Uvu iraota! Gareavi raga, ra vo pevapa tavaka karekepe ita.

Erao Vatarapato Ensel Utave Vuvurerevorao

¹⁵ ✧ Uva erao vatarapato purapurapato ensel rera oiraaro utave vuvurerevorao, ovusa ore-oroovu vuvuiua iava rirovira rutu keerapaoro oiso purapaerao, “Turaro oavi vaiterei ora Kraisi rera reraaro ira oiso karekeroi, Rasitoa rutu reraaro King. Ira touvira rutu turarovira opesi asavira toupaveverea!” ¹⁶ Oa iava voeao erao tau vo resura (24) turaro oea paupaaveira voea varaaro-ia paupara vo Pauto ruvara-ia oea takupaa vioro Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaoro. ¹⁷ Uva oiso purapaaerao,

“O Turaro Pauto goruara rutuva toupavevera. Vigoa vo vokie toupari, ora tuariri rutu tapo

✧ **11:15:** 1 Ko 15:24-28; Dan 2:44, 7:14, 27

oisoa toupari. Viigoa riroa rutu varivaria ouriva oa iava turarovira toupari orekerovu rutupa reipaoro. Eisi osa iava vii-ia vearo vaisi purapaiovoi. ¹⁸ ✧ Rupa vovou irara kasipu iraopaai vo osa vii vo kasipuarō kareke ovoiei. Uva vo vuuta-a vao-ia oa-ia kopii irara rovirieia iare kort karekepaai ovuuta vao-ia vearoa voria vatesapa vii voeaaropa kovopa irara. Evoea ita profet irara, ora voea oirara vii voeaaro, ora vearo oearoa viipa avivikepaoro vii reoarovi toupaveira, ora voeao oea rei vaisirova toupaveira, ora voeao rei vaisi asa irara, oea rutu-a ovuuta vao-ia voeao vuri piesapa oea rasito oiso vuri piepaiveira.”

¹⁹ ✧ Oire uva oisi-a oiso osa reo rovoaiva, Tugoropa Kepa vao Tempel karuivoraō Pauto vaaro oa vuvuiua-ia toupaveira. Uva bokis o iria-ia Reo Ovoi purareva Pauto iria viaevira toupaevorao Tempel sovara-ia. Uva varakeoto parakauoro voare pigigiovira avaparoerao, ovusa gurukoto karekeparoerao ora varakeoto pokoparo viroraō. Uva rasito ravurikeroerao ovusa riroara kokeara ora ais koveerao.

12

Riakova Vaio Iava Ora Dragon

¹ ✧ Uva oavu riroa reesia karekeerao vuvuiua iava oiso rorovira osa riakova iria ravireo-ia ora tavurupaoro oiso osa varaoa toupaevorao. Ovusa

✧ **11:18:** Sam 2:1; Dan 7:9-10; 2 Ti 4:6-8 ✧ **11:19:** Re 15:5, 8, 8:5 ✧ **12:1:** Jen 37:8-9

kekira oira kokotoaro reroaro touparevorao. Uva oira iava kukue-ia katai tau erao (12) tupaivorao aaviiko oiso osa kukuvaipa. ² ✧ Iria kakae kovuva touevorao, ora upiaorao kakaeto kavausa. Uva vo upia eva vuria rutu oa iava rirovira rutu oivepaoro kakaeto kavausa auepaorao.

³ Oire uva oreesivu ita voava vuvuiua-ia karekeerao, oreesia oiso tupaivorao, Iravu riroto dragon. Ira touparevorao revasipato ira-ia erao vatara kukue tupaivorao ora katai tau keta. Ovusa erao vatara king varaaro kukuvaipara vo kukuero-ia tupaivorao. ⁴ ✧ Uva rera iava kookoopi osaravu rutu aaviiko guruevorao vara vikisa rasiuaarore, vo uva koveerao ovusa vo sararei raga kavu pirorao vuvuiua-ia. Uva rera a eera dragon ira riakova ruvara-ia toreparoerao ovusa kakaeto kavausa auepaorao. Ira oira aate pieparevorao, oiso ra rera aioreve oira reraaro kakaeto. ⁵ Uva o riakova oira kakae kavauvorao. Uva rera kakaeto ira utupaua ain tooro-ia pitureverea vava oirara rutu tokipasa osararovu rutu iava voea. Oire uva riakova kakaeto kavau ovoievorao. Oa iava ikauvira rera ouivorao viara iare Pauto-a iare rera siposa vo uva pauparoerao rera vaaro-ia paupa. ⁶ Uva eira riakova torioro avaorao uvavure kuvau tapi uva viapau oirara vai tupaive, vo uva Pauto ora rera vo uruiaro ravaareva oirapa. Oisore ra voa oira vearovira rutu tokipaive oirapa aio vatepaoro vo vokiro rutu uvuiaro-ia 1,260 vokiro.

⁷ ✧ Uva vo vokio riroa upoa rovoei vuvuiua-ia. Oa-ia Maikel ora rera voeaaro enselpa irara

✧ **12:2:** Ais 66:7-14; Ga 4:19 ✧ **12:4:** Dan 8:9-14 ✧ **12:7:** Dan 10:13

dragonva riroto ora upopaai. Ovusa ro dragon ora rera voeaaro enselpa irara oea voeava ita ora upopaai. ⁸ Ari ita, osa viapau varivaria vaiei voeapa upoava ora poesisa. Osa-a eisi osa iava viapau uvuipaai ra touvira toupave vuvuiua-ia evoea dragon vase. ⁹ Uva purapurapa irara ensel Pauto voeaaro rera-ia dragon vikiaerao rera kosi pieoro rutu. Eera dragon tuariripatoa rutu ira vaisipaiveira oiso, Seten. Ira oirara rutu iava gasipareveira, ora oirara rutu keakeapareveira voeao vo rasio-ia. Ira vikiivorao rasiuaarore rera voeaaro tapo purapurapa irara.

¹⁰ ✧ Uva oreovu uvuavorao vuvuiua iava oa rirovira rutu oiso puraerao, “Vo vokio-ia vigei reraaro Pauto vigei vorevira ou ovoirevoi. Ora vo osa rera vo varivariaro viaevira rutu ora karekei. Oa iava kingvira toure ora rera reraaro Krai, ira tapo ora rerapa riroa turaro vaisi ourevoi. Eake iava? Uvare ro Seten ira vigei araoko iraraaro iava gasi iraopareveira Pauto osireiaro-ia vo ravireoura rutu-ia ora voki ruparo rutu. Uva vo vokio enselpa irara rera kosi pieivoi vuvuiua iava. ¹¹ Voeao araoko irara oavi oea varivaria ouiva ora gorua Sipsip Kakae revasiaro-ia, varei ora vao oiraopa vovou rutu oa iavirava rera vo reoaro iava oisoa siposipopaive. Oire uva vo pitupitu-a eva oa sirova upoava ora poesiai keripatoa-ia puteoro rutu. Uvare viapau oiso ora voea vo touroarore veaopara oisoa rugorugooapaave varao vo rasio-ia ora voea raga ora orirupasa. Viapau. Ari oisoa ora eaka ragapaave, ra kopiipaave. ¹² Osa-a eisi osa iava vii

✧ **12:10:** Ais 14:12-17; Jop 1:9-11

vuvuiua ora visii rutu visiigoa voa toupataveira evoa vuvuiua-ia visiigoa roru iraopata. Ari ita, vo osa visii vao vo rasio-ia tou irara ora vii avakava visiigoa rutu eva vatatopo iraopata. Uva siraovira rutu visiivipa, uvare riro siitoka rutu visii-ia karekesa auepai. Aue iava uvare Seten epao ira visii iare vararoi. Ira riroava touparevoi kasipua, uvare taraiparoi oiso, Rera vaaro epao poteku vuutavi raga.”

¹³ Uva dragon ora rera-ia tarairoerao oiso, Eari, ragai-ia vikiaera vo rasitoa iare. Oire oa iava voa o riakova tarioparevorao iria kakaeto kavavevorao. ¹⁴ Ari ita, uva oirapa riakova veaouarei rutu putaeuarei vateivorao riroto keravo putaearo. Ourea iava uvuipaoi ra papapaoro avao oira voarore vo rasitoa-ia kuvau tapi uva viapau oirara vai toupave. Uva uvuipaoi ra toripaoro voa toupave riroto asavira dragon. Ra voa oira vearovira rutu tokipaive aioara vai-ia vo peva ivaro rutu uvuiaro iare ora okurovu. ¹⁵ Uva rera dragon uukoa oerevorao ora rera gisipoaro iava oiso rutu osa uukova iria pirutuvira paruevorao. Oa iava oira tariopaoro utuerao o riakova, uvare dragon oiso vovouparoerao ra oira turove vo pirutu. Ra opesi ovoio. ¹⁶ Ari ita, vo osa rasia riakova tauvavorao akaoro. Uva vo rasi eva vo pirutu kopavorao oa oe ragarevorao dragon ora rera gisipoaro iava. ¹⁷ ✧ Uva rera-a eera dragon riroto ira kasipu iraoparoerao oirare o riakova. Oa iava avaroerao, oiso ra okakaeroi oira ovii kakaero vaiaro uporeve ita voearo oearoa Pauto vo reoroaro varao reo goruro sirova utupaaveira,

✧ **12:17:** Ais 1:9-10

ora Jisas vo rearo iava siposipopaoro rera tapo sirova utupaaveira. ¹⁸ Uva rera eera dragon rogaraua-ia avakava-ia toreparoerao.

13

Vaiterei Vavaraitoarei Aiterea Karekesierao

¹ Uva iravu vavaraito varuereto kekeavorao, ovusa kosiro virorao avakava iava. Ira-ia katai tau keta toupavorao, ora erao vatara aue kukue. Uva rera iava keta tau kukuearo-ia king vo kuku-vairoaro toupavorao voa. Uva rera iava erao vatara-ia kukue oaravu vaisiaro toupavorao, vo vaisiro otakaurovu rutu vaisiaro varao oara-ia Pauto tovipaoro rera takaupaiveira. ² ✧ Uva rera vavaraito ira kekeavorao ira oiso toupaveira osa lepat laion roroto. Uva rera iava kokotoara oiso toupavorao osa bea kokotoaro. Ari rera iava gisipo oiso osa laion gisipoaro. Uva rera-eera dragon ira ora rera vo varivariaro vaterevorao rerapa eera vavaraito. Oa iava oiso rera tovorevorao rera reraaro king oiso raga ita osa rera. Osa iavirava eisi rerapa riroa rutu gorua vaterevorao orekerovupa reipasa. ³ Uva iriavu kukue rera iava vavaraito oiso tupaevorao, Iria togaiva oira kopii pieoro. Ari ita, uva kapua viupa rera kukuearo-ia vasavava. Oa iava vorevira kukue vearoopa ita. Uva oisi-a eisi osa iava oirara rutu vo rasio iava oea rera-ia tavetave iraopavorao eera vavaraito. Oa iava rera sirova utupaaerao. ⁴ Uva rera reito dragon ira rerapa ro vavaraito gorua vaterevoiva ora rera vaaro,

✧ 13:2: Dan 7:4-6

oirara rera-ia dragon vuurapa vaisi purapaivora. Uva rera tapo-ia eera vavaraito vuurapa vaisi purapaivora oiso purapaoro, “Iroutoa vai rova vavaraito vaeapare? Iroutoa vai uvuiparoi ra rera tapo ora uporo? Easi viapau irai?”

⁵ Uva iravu rerapa eera vavaraito vaserevora ovusa rirovira takatoparoerao Pauto takaupaoro. Ari ita, goruava touparevora vo pitupitu eva purasa vo resura tau erao (42) rutu uvuiaria kekira. ⁶ Uva ora rera iava gisipo aka pieoro rutu Pauto tovipaoro rera takauparevora, ora rera vaisiaro Pauto, ora rera vo uruiaro Pauto, ora rera vo saraaro Pauto voeao oea vuvuiua-ia toupaveira. Oara-a varao oara rutu tovipaoro vara takauparevora vavaraito. ⁷ ✧

Uva iravu rerapa vaserevora. Oa iava upoa kareke pierevora Pauto voeaarova. Uva upoava ora poesiroerao. Oa iava voea kove pierevora, uvare gorua oureva vao oa iavirava uvuiparoi ra reiparo osararovu rutupa, ora okantrirovu rutupa, ora oreorovu rutupa, ora ovararovu rutupa.

⁸ ✧ Oirara rutu voeao vo rasio-ia oea vaisiaro viapau toupavora Tootopa Vuku-ia vo vuutao-ia oa-ia Pauto rasito purareva, oea rera-ia vuurapa vaisi purapaiverea eera vavaraito. Ari ita, vuku-a eva Sipsip Kakae vaaro vo kakaeo tuariri oa upoivoiva, kopiiepa.

⁹ Ro ira-ia kokito toupare ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve. ¹⁰ Vosa Pauto vo ruipaaro sirova iravu ouive tuukea iare, oire avaro tuukesa. Ora vosa Pauto vo ruipaaro-ia irai upoive toorio vai-ia, oire ra oisi rera upo iraoive

✧ **13:7:** Dan 7:21; Re 11:7

✧ **13:8:** Fl 4:3; Re 3:5, 20:12-15

rera-ia toorio. Ari ita, vo osa vo pitupitu eva oisi eisi karekepe voea-ia osa iava Pauto voeaaro uvuipaai ra goruvira rutu ora voea vo oirao pie voyouaro-ia uvisi iraoive.

¹¹ Uva iravu eraopato vavaraito kekeavorao ovusa rasito sovara iava vusirevorao. Ira-ia vaiterei ketatoarei toupasivorao oiso osa sipsip kakae ketaaro. Ira rearopa oiso paerao dragon rearo. ¹² Uva rera ro rovopato ira ruvara-ia oisi raga ita vo gorua oureva vavaraito ro eraopato. Oa iava rera vo goruaro iavirava okovorovu rutu purareva rovopato vavaraito sirovavi. Ira oirara rutu oiso piereva ora rasito, ra rera raga-ia eera vavaraito rovopato vuurapa vaisi pura-paive. Ira-ia tuariri kapua viupa pura piroiva, vasavava. ¹³ Uva rera ro eraopato vavaraito oar-avu rutu ravotoara puraparevorao oravotovu-a vao-ia oiso, vo uvare oirara rutu osireiaro-ia tuituia vara pierevorao vuvuiua iava vore rasitoa-ia. ¹⁴ ✧ Osa iravu rerapa vaserevorao vo osa vo ravotoro rutu evara puraparevorao rovopato vavaraito osireiaro-ia. Oire uva vo pitupitu eva oa-ia oirara rutu voeao vo rasio-ia keakearevo-
rao eraopato vavaraito oiso voea taviaro, “Ro rovopato vavaraito ira uraaro purata evaoa vai-ia tokarasivira. Ra rera vaisiaro kae piepata ro vavaraito tuariri toorio ira uporeva. Ari ita, uva tootovira raga rera toupere.” ¹⁵ Uva iravu rerapa vaserevoiva, tokarasi-ia tootoo pierevo-
rao eraopato vavaraito rera iare vavauoro. Oa iava rera eera tokarasi reoreoroerao. Oire vosa viapau oearoi ro-ia tokarasi vuurapa vaisi pura-paive, ra rera raga ita voea uporeve.

✧ **13:14:** 2 Te 2:9-12; Mt 24:23-25

¹⁶ Uva eera eraopato vavaraito oiso taviroerao. Oa iava oresivu tovoivorao oirapapa vavae-ia, eke vo kagaveara-ia oirara rutu-ia voeao oira akukuro raga, ora voeao oea rei vaisivira toupaveira, ora voeao monipa irara, ora apota irara, ora voeao oea akukupapavira kovo ragapaiveira, ora voeao oea evoeapa reipaaveira. ¹⁷ Osa-a eisi oiso vosa ro ira-ia viapau vo reesi eva viapau toupave vavaraito vaisiaro iavirava vo reesi, ora rera vaaro iava vieia vo reesi tapo, ra viapau oaravu avu vai voripareve oearovu ruvara-ia. Ra ita oisi oearovu viapau oaravu avu vai ita voripaive rera ruvara-ia ita ro ira-ia viapau vo reesi toupave. ¹⁸ ✧ Vigei uvui iraopaviei ra vaore vearovira rutu rugorugoo iraopavio, Ro ira vearovira rutu taraiparo ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reesi vituaro rutu-ia vao vavaraitoa iava roroiavira taraiparo. Uvare vo reesia vao-ia iravu oirato vaisiaro iavirava vo reesi vao, 666.

14

Voeao Uvuiaro Oiso-ia 144,000 Airepava-ia Er-aaepa Erava

¹ Uva vorerivira ita vuravuraavorao. Oa iava Sipsip Kakae kekeavorao Saion Pukui-ia, ovusa voeao 144,000 oirara rera tapo voa torepaaerao oea kagavearo-ia Sipsip Kakae vaisiaro toupavorao ora Aiteto vaisiaro. Vo vaisio oa rigatoreva Pauto voea iava kagavearo-ia. ² Uva oreovu uvuavorao vuvuiua iava oa oiso rutu gurukovorao osa uuko sirisiri gurukoaro. Ora oiso tapo osa

✧ **13:18:** Sam 9:15-20

riro guruko varakeo vo osa pokoro viro. Uva vo guruko eva uvuavorao oiso osa riro irara rerevae pievira gitara toipaivorao. ³ Uva iriavu-ia erava eraaerao airepava Pauto vaaro paupa ruvara-ia, ora vo resurao ruvara-ia okarea tootoovira toupaveira, ora turaro irara ruvara-ia. Uva voea voeao 144,000 oirara Pauto oea vorireva oirara rutu iava voea vo rasio-ia. Ari ita, voea raga uvuipai ra taraipaave oira-ia eira erava. Uva viapau oiso irai raga ita uvuiparoi ra oira-ia tarairo. ⁴ ✧ Voea-a evoea oirara oea viapau vuriara vai oisoa purapaive riakora tapo. Viapau. Ari sisigaruevira rutu oisoa toupave. Ari ita, uvarovu ruture Sipsip Kakae oisoa avapape, uva voea evoea oisoa rera sirova utupaave Pauto oea vorevira ora rerapa vorireva oirara rutu iava voea vo rasio-ia. Oea oiso rutu toupaveira, Rovopa sara rutu Pauto oea vorevira vorereva ora vaitereipa ora Sipsip Kakae. ⁵ ✧ Oea viapau oisoa kuuvu reoro vai purapaive. Ora viapau vuria vai oavu avu vai-ia voea oaiaro.

Vo Peva Purapurapa Irara Ensel Reoa Puraiva

⁶ ✧ Uva iravu raga kekeavorao enselto ovusa vuvuiua vuruvuruaro-ia papapaoro avaparoerao Vearo Sipsipova vao oa-ia viapau opesia vaiei. Uvare vo kovova touparevorao vao va iava Vearo Sipsipo siposipopa kovo oirara rutupa voea vo rasio-ia toupaveira. Uva va iava siposipoparevorao osararovu rutupa voraro rutu okantrirovu rutu-ia, ora voraro oreorovu rutu-ia,

✧ **14:4:** 2 Ko 11:2; Re 3:4, 5:9; Je 1:18 ✧ **14:5:** Sam 32:2; Ef 5:27

✧ **14:6:** 1 Ko 1:18-25; Ro 1:15-18

ora voraro ovararovu rutu iava. ⁷ Uva rirovira rutu takatopaoro oiso puraparoerao, “Vuuta vao pou piroi oa-ia Pauto oirara rutu rovirieirevere kortua-ia. Eisi osa iavirava uvuipatai ra rerapa uriripaoro rera vaisiaro rei pie iraopata. Ra rera-ia Pauto vuurapa vaisi pura iraopata ira vuvuiua purareva, ora rasito, ora avakava, ora tuputupue rikuro rutu uukoara.”

⁸ Uva iravu raga purapurapato ensel rovoto purapurapato sirova utuoro urioroerao. Uva eera eraopato ira oiso puraroerao, “Rei urui rutu Babilon urui oa vuri ovoiooro koveei. Iu, vuri ovoiei. Uvare vo uruia vao Babilon-ia oa raga osararovu rutu oirara oiso pieva, ra va raga vo vovouaro goruvira sirova utupaave vao otopa pitupitu vo urui vaaro. Oa-a eva oiso toupai, Riro goru ovi wain, oovi-ia oisoa voea ukaio piepaeve, oa iava oira vo pitupituaro otopa pitupitu puraiva. Uva Pauto vo kasipuaru voea-ia pou piropa.”

⁹⁻¹⁰ ☆ Uva iravu purapurapato ensel vaiterei sirova uturoerao uriooro. Uva rera eera vo pevapato rirovira rutu keerapaoro oiso puraparoerao, “Vosa oeai ro-ia vavaraito vuurapa vaisi purapaive ora rera tokarasiaro-ia tapo, ora reesia oureve vao kagave iare, eke vavaea iare tapo ora voea iava, oire ra voea evoea iriavu-ia ukaioave wain vo waino Pauto vo kasipuaru. O wain iria viapau uvere rovoreve Pauto uukoa vaiva tapo oira vo goruaru kopii pieoro. Viapau. Ari eera vo kasipu rutu petoreverea kap iare vuria vo voriaro kare piesa. Ra voea evoea

☆ **14:9-10:** Re 13:14-16; Jer 25:15-17

oirara oira-ia ukaio iraoave. Ra oisi iavirava vurivira rutu upiaave riro kasirao kasi-ia tuitui kasi oa vuvupaiveira solfa viitavokoaro-ia vo enselpa irara osireiaro-ia voeao tugoropa irara ora vo Sipsip Kakae osireiaro-ia. ¹¹ ✧ Uva kupareto kosiparoverea vo kasi-ia eva oa voea upia piepaiverea, eera ira kaeparo viro rutu vokiara rutu-ia. Ra voeao oea rera-ia vavaraito vuurapa vaisi purapaive ora rera iava tokarasi-ia ora vo rara rera vo reesiaro oupaive rera vaisiaro-ia, oea-a evoea viapau oiso reareaa vai oupaiverea vo ravireoura rutu-ia ora vokiatoro.”

¹² Vo osa vo pitupitu eva karekepaperea osa iavirava uvui iraopaai Pauto voeaaro ra goruvira rutu torepaaverea voeao oea Pauto vo reoroaro reo goruro sirova utupaaveira, ora Jisas oirao piea-ia tapo uvisivira rutu pitu iraopaiverea.

¹³ ✧ Uva oreovu uvuavora oa vuvuiua iava urioerao oiso puraoro, “Vo reoro rigatori, Oirara Turaro oirao piepaoro kopiipaaveira vo vokio ora ovuutarovu rutu-ia varari utupaua, oea evoea kopii irara uvuipaai ra roru iraoive.” Uva Uraurato-a ro ira tapo oiso puraroerao, “Oiraopavira! Ra vao virikasi kovo kavuive oa oisoa purapaive, ra reareaave. Rara viapau oiso ava ragaave. Viapau. Ari vearo vovouro oisoa purapaive evara oara voriaro-a ovoriroa voea tapo avaperea.”

Aio Oupa Vuuta Vo Rasito

¹⁴ ✧ Oire uva vorerivira ita vuravuraavorao. Oa iava iriavu raga popotepava rukuta kekeavorao

✧ **14:11:** Ais 34:10 ✧ **14:13:** 1 Ko 15:51-58; Sam 116:15

✧ **14:14:** Dan 7:13; Re 1:13

osa toupaevorao. Uva iravu pauparoerao oira-ia rukuta oiso rera osa Oirato Oviitoaaro Ro Ropoto. Ira kukuvaipava gol touparevorao ora rera iava kukue-ia ora sigoa-ia porokoa pituparevorao riro avuavua rutu. ¹⁵ Uva iravu purapurapato ensel kosi virooro urioroerao Rovopa Kepa Tempel iava roarire rirovira rutu keerasa ira rukuta ivara-ia pauparoerao oiso puraoro, “Aio tokopauei vii vaaro-ia sigoa, uvare aioara rutu varao vo rasio-ia vioroerao. Uva oisi-a eisi osa iava vo voki-a vao vo aioro varao oupasa. ¹⁶ ✧ Oire uva ro ira rukuta ivara-ia pauparoerao ira ora rera vaaro-ia sigoa pitupaoro va-ia tosiparevorao rasitua-ia aioara tosipaoro varao oara vioroerao.

¹⁷ Uva iravu ita enselto Rovopa Kepa Tempel iava kosi vioroerao vuvuiua-ia. Ira tapo ita eera oavu-ia sigo poroko riro avuavua pituparevorao. ¹⁸ ✧ Ari iravu raga purapurapato eravao arova urioroerao. Eera purapurapato ensel ira vo kovoaro-a, Pauto vo kasiaro eto kasi tokipato. Ira roarire enselto rirovira keeparoerao ira sigo poroko-ia riro avuavua pituparevorao oiso purapaoro, “Sigoava uriou eva oa-ia pituparivoi vii vaaro riro avuavua. Ra va-ia aio kuero rutu roturoturi wain iro iava vo rasio-ia. Ra vara gururi, uvare evara aio kuero vioroerao.” ¹⁹ Oire uva rera enselto ira sigoa-ia pitupaoro va-ia tosiparevorao vo rasio-ia aio kuero rutu rotupaoro wain iro kuearo. Oa iava vo kuero guru ovoirevorao. Vo kuero evara rokoroko pieparevorao riro rikui-ia avekea vao wain pigipigipa riku. Oa-a eva oiso toupai, Pauto vo kasipuario voeare vuri

✧ **14:16:** Mt 13:36-43 ✧ **14:18:** Joe 3:13

irara. 20 ☆ Oire uva wain iro kuearo pigipigipaoro va-ia taciasipaivorao riro rikui-ia avekea oa riro urui vatuarovi-ia toupaveira. Oa iava vo tatu uukoaro revasiaro oiso rutu parupaivorao osa oiratoa iava revasiva. Uva aue rutu uvuiaro-ia parupaoro avapaerao 300 kilomita. Uva vorevira vo rovu oiso rutu uvuivira vo rovu torearo kaepa piroraosa oirato torearo uvuiaro rutu.

15

Erao Vatara Purapurapa Irara Ensel Vuriara Rutu-ia Orekerovu Oisoa Pitupaive

¹ Oire uva oavu kekeavorao reia rutu reesia pisa oa karekeerao vuvuiua-ia vao erao vatara (7) enselpa irara va eva reesia. Uva rirovira rutu vare rugorugoo iraoparaerao, uvare voeao enselpa irara kekeavorao ovusa voa toupavira erao vatara-ia orekerovu vuriara rutu pitupaoro oira vuri piepara. Uva vara-a evara ovoikuara rutu. Ra viapau ita vara isivaaro iava oai ita karekepe. Uva vara-a evara vuriara oiso toupai, Pauto vo kasipuaroo ovoiaroo rutu.

² Uva oavu kekeavorao oapa oiso paerao avakava. Oa oiso toupaviraosa sisiro roroiova rutu. Iria uvereiva tuituia tapo vaore, oiso ra oisi iavirava sisikorepaeve. Oire uva voeao tapo voa kekeavorao oea vaitereiriva ora keevoisiaera upoa-ia vavaraito vaio ora rera tokarasiaro, ora vo osa rera vo reesiaroo vo goruaroo opesiaroo voea-ia. Uva voea evoea torepaaerao vo avakava vatuaroo-ia oea vaitereiva ora keevoisiaera. Uva Pauto voa voeapa oaravu vate ovoirevoroo oara

☆ **14:20:** Ais 63:1-6; Hi 13:12; Re 11:8

oiso toupaveira osa gitara. Oa iava voa vara-ia pitupaivorao. ³ ✧ Uva iriavu-ia erava eraerao Moses oiraaro ro Pautoa-pa kovopato, ora Sipsip Kakae oiraaro tapo iriavu erava o-ia oiso purapaai,

“Turaro Pauto vii goruara rutuva toupaveira. Ora okovorovu rutu varao oara purariva reipara. Oa iava vara kekepaoro vara-ia rirovira rutu tavetave iraopaioveira. King Reitoa rutu vii osararovu rutu oirara reraaro. Vii vo vovouroaro torevokoara rutu ora oiraopara rutu. ⁴ Turaro vii-a kataitoa raga viigoa tugoropavira toupaveira. Osa iava iroutoa vai uvuipa ra viapau viipa avivikeparo? Ora iroutoa vai viapau uvuipa ra vii vaisiaro kae piepareve? Viapau. Ari osararovu rutu uvui iraopaai ra vii-ia vuurapa vaisi purapasa uriopaave. Eake iava? Uvare torevoko vovoutoa rutu-a vii vo vovouo oa poeravira rutu ora karekeerao.”

⁵ Uva eva isivaaro iava vuravuraavorao ita vorerivira vo uva Tugoropa Kepa Tempel sovara-ia toupaveira vuvuiua-ia oa karu pirorao. Eva Lotupa Kepa sel-a Pauto vaaro. Oa-ia Oiraopa Reo rutu karekereva rera vaaro. ⁶ Uvava voeao erao vatara enselpa irara kosia viroiva, erao vatara-ia orekerovu vuriara rutu pitupaivorao varao oira vuri piepara rutu. Uva voea-a evoea oea vearopara rutu-ia varoara tuupaaerao sisi-garueara rutu, ora sisikorepara, ora gol iroro-ia takipa iroro ora takipaoro ora voea iava

✧ 15:3: Diu 32:3-4; Sam 111:2, 150:1-6; Hos 14:9

kopukopuara-ia vo iroro tavurupaivorao. ⁷ ☆ Oire uva iravu vo kareo iava rera oresura tootoovira toupaveira erao vatara (7) dis golaro vaterevora voeapa voeao erao vatara enselpa irara, ora Pauto vo kasipuaro ro ira tootoovira toupaveira vokiara rutu-ia, okasipu-a eva oa iava evara erao vatara dis agasi iraoerao. ⁸ Oire uva keraria iava ora Pauto vo goruaro oa iava kupareto kosiro virorao Tempel agasi piesa. Ra viapau oiso irai uvuiparo oiso ra voeare koataro Tugoropa Kepa-ia. Viapau. Ari uvui iraoapai ra evoeare erao vatara enselpa irara tue rovopaave ovusa vo kovo opesi pie rovoive evara-ia vuriara rutu.

16

Erao Vatara (7) Aue Dis Oara-ia Kasipu Koko Toupai Pauto Vaaro

¹ Uva oreovu uvuavorao oa kosi pirorao Rovopa Kepa Tempel iava. Oa voeaoere erao vatara keerapaoro goruvira rutu oiso puraerao, “Ava iraoatai eva erao vatara kasipu kokoro Pauto varaaro petosa. Ra varape rasitoa iare koveoro.”

² ☆ Oire uva rovoto purapurapato ensel ora rera vo kokoarova kasipua avaroerao dis-ia rasitoa iare va petopaoro. Oa iava osararovu rutu goru kapuaro karekeerao oirara-ia voeao oea vavaraito vo reesiarova toupaveira, oea raga ita tokarasipa vuurapa vaisi purapaveira.

☆ **15:7:** Ais 6:1-8; 1 Kin 8:10 ☆ **16:2:** Eks 9:8-12

3 ✧ Uva eraopato ita purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao avakava-ia. Oa iava avakava revasivira ora poreorao oiso osa kopii irara revasiaro. Oa iava vo karero rutu eva avakava sovara-ia tootoopaaveira kopii ovoiaerao.

4 ✧ Uva ita vo pevapato purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao riropa uukoro-ia ora tuputupue uukoro-ia tapo. Oa iava vara rutu revasivira ora pore ovoiera. 5 Uva ragai ro uvuavorao purapurapato uukoara reraaro ira oiso puraroerao,

“Toupari oiso osa oisoa toupari tuariri rutu. Tugoropatoa Rutu-a vii. Vo vii vaaro-ia tavaa kort oa-ia oirara rovirieirivere rutu torevokovira voeao vuri irara.

6 ✧ Voeao oea vii voeaaro oisoa upopaive ora profet irara tapo. Oa iava voea iava revasiara oisoa petopa piro. Eisi osa iava revasiva vateparivoi voeapa evoea vuri irara, ra oisi iavirava oira-ia ukaioave. Ra torevokovira voea vaaro vuri vovou vo voriaro ouive.”

7 Uva oreovu uvuavorao eravao iava oa oiso puraerao,

“Iu. Oiraopavira rutu, Turaro Pauto vii-ia goru-ara rutu toupaveira. Vao oa iavirava oirara rovirieipariveira kortua-ia oiraopa vovou rutu sirova vao torevokoa rutu.”

8-9 Oire uva vo resurapato purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao ravireo-ia. Uva oisi-a eisi osa iava Pauto ravireo eakarevoiva, oirara rutu kasirevorao va-ia vao

riroa tuitui kasi ravireo vaaro. Oa-ia vurivira rutu voea evoea kasirevorao. Osa iavirava eisi rera tovipaoro Pauto rera takaupaivorao ro ira-ia gorua toupaveira vara rutu evara vuriara kareke piepasa. Uva viapau oiso ora voea iava sopaura oaive porepaivora rera vaisiaro kae piepasa.

¹⁰ Uva vo vavaepato ita purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao rei-ia paupa vavaraito vaaro. Oa iava rupaerao vo sararore oirara oea vavaraito reroarovi toupaveira. Uva rirovira rutu siitoka iraopaaerao upiapaoro. Uva oisi-a eisi osa iava ora voea iava arevuoara oaive kotukotupaivorao vara gatagatapaoro. ¹¹ Uva ora voea vo upiaroore rugorugopaoro ora kapuara Pauto tovi iraopaivorao rera takaupaoro ro vuvuiua iava. Ari ita, vo osa viapau oiso ora voea iava sopaura oaive porepaivorao vo vovouore evara ovaupaoro oara oisoa purapaive.

¹² Uva katai vatarapato purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao riro kara-ia uuko kara vao-ia Yufretis. Oa iava voava vo kara raaka ovoierao raiva pura ovoioro turaro irarapa king irara, oisore ra voa urioave oisiriva uva ravireo kaeparo viroveira. ¹³ ☆ Uva vo peva tugara peva kekeavorao oiso rorovira osa rokoroko kare. Oea dragon gisipoaro iava riroto kosa virorao ora vavaraito tapo gisipoaro iava, ora profetato gisipoaro iava tapo ro riro kuuvuto. ¹⁴ Opevaa eva uraura peva vuri irara rutu oea oaravu rutu ravotoara purapaveira. Uva avapaaveira voea iare oirara rutu voeaaro king irara voea vo rasitua-ia, voea guru rovopaoro upoa

☆ **16:13:** Eks 8:1-6

kosi piepasa vo vokio-ia rei voki Pauto vaaro ro ira-ia ogorurovu rutu toupaveira.

15 ✧ “Uvu iraopata! Ragai oiso visii iare sita pievira poua viroverea osa kavirupato! Ra rorupareve ro ira uutupaoro viapau uusiparo. Osa iava uvuipa ra vearovira ora rera vaaro-ia varoa tuuro, ra viapau gapuvira vokareve. Ra oisi iava oirara viapau rera iava ariipa tavuki kekeive. Osa iava uvuiparoi ra roru iraoreve.”

16 Uva voea vuri irara tugara uraura irara king irara guruivora voa evoa oea Hibru reo-ia vaisipaiveira oiso, Amagedon.

17 Uva erao vatarapato purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevora aue-ia kiuvu. Oa iava Rovopa Kepa Tempel sovara iava ora paupa iava Pauto vaaro oreovu rirovira rutu keeraoro oiso puraerao, “Ovoiei rutu.” 18 Uva varakeoto parakauoro roropaoro avaparoerao, ovusa rera vo gurukoaro karekepa-voerao, ovusa rera varakeoto pokoparo virora. Oa iava riroto ravurike karekeroerao. Uva rera a eera ravurike rirotoa rutu. Ira oravurikerovu rutu-ia puteparevoi varao oara ovuutarovu rutu-ia oisoa karekepape vo osa oirara vo rasio-ia toupave. Viapau oiso oravurikei oisi roroa vai oisi eisi karekepa tuariri osa ro-ia. 19 Uva va vao riro urui oa rera-ia vo peva puravorao kaku virooro, ovusa otaererovu rutu iava ouruivovu rutu varao riropa uruiro oara opesi ovoipaerao vuri ovoipaoro. Uva Pauto riroa uruire vao Babilon urui rugorugooroerao. Oa iava vo urui ukaio pierevora o-ia kap iria-ia wain ovi toupaveira.

Wain eva-a riroa rutu kasipua Pauto vaaro.
²⁰ Uva tokotokoara rutu rokovorao opesi ovoioro.
 Oa iava viapau oiso opukui touvorao vorerivira.
²¹ Uva rirova rutu kokeva ais koveorao. Uva
 ogagatarovu rutu aisiara riro vavatapara aue-ia
 uvuipai 50 kilos vara vavataaro katakataivira.
 Evaisiro aisiroa vuvuiua iava kovekovepaerao
 oirara-ia. Oa iava oira-ia ais vuri iraoaerao. Uva
 oisi-a eisi osa iavirava Pauto takau iraopaivorao
 oirava eira ais iria voea vuri pieevorao.

17

*Reiva Turarova Riakova Otopava Iria Vuria
 Voria Oueva. Oira Vaisiaro, Babilon O Vaisia
 Porearo, Oloturovu Raga Purapa Irara*

¹ Uva iravu purapurapato ensel erao vatara
 iava oea erao vatara-ia aue dis pitupaivorao ira
 urioroerao ragai tavisia oiso, “Uriou o tuesa reiva
 riakova otopava iria uuko karaaro rutu sirova
 toupaevoi. Iria oira vaaro vuri vori oupae.
 Uva oiso vovouparai ra oira-ia vii kareke piea.

² Turaro irara king irara voeao vo rasio-ia oea
 oisoa riro pitupituro rutu purapaive otopara oira
 tapo riakova. Ora oirara voeao vo rasio-ia oea
 oirava va vao otopa pitupitu purapaiveira. Oa
 iava kokoropaaveira oiso rutu osa ro ira spak-
 paoro kokoroparo.”

³ Oire uva Tugoropato Uraurato ragai-ia riro
 varivarivira rutu karekeroiva, eera enselto ragai
 kaerevorao orasivu iare vo uva viapau oiratoa
 vai toupaveve kuvau tapi. Uva-a eva uva iri-
 avu kekeavorao riakova iria revasipato vavaraito
 ivara-ia paupaorao. Uva rera-a eera vavaraito

ira iava varaua agasi iraopaerao riro vaisiro iava Pauto tovipa vaisiro. Uva rera raga vavaraito ira erao vatarava kukue tourevorao, ora katai tau aue keta. ⁴ Uva oira-ia riakova aitereivu revasi-patoarei kuvutoarei toupasivorao, ora ooritorovu rutu golara, ora oaravu oritopara oara oisoa purapaive vearopara iava avekeara, ora aasi iroro varao pute pie voriara rutu. Uva ora oira iava vavaea-ia kap-ia golava pitupaevorao o iria agasiorao aue-ia opitupiturovu rutu eruara Pauto osireiaro-ia, ora opitupiturovu rutu vuivupara otopa pitupituro varao oara oisoa purapaeve. ⁵ ✧ Uva rigatoa oira vaisiaro iava oira kagavearo-ia toupavivorao, vo vaisio oa porearo vituaro vatauvira toupai oiso, “Rei Urui Babilon-ia. Oriakorovu rutu otopa riako aakoaro-a vii ora opitupiturovu rutu vuriana varao vo rasio-ia.” ⁶ Iria eira riakova Pauto voeaaro oisoa upopaoro voea kopii piepaeve ora voeao oea oisoa Jisas oirao piepaive rera vaisiaro iava siposipopaoro. Uva ragai oira kekeavorao osa voea revasiaro-ia ukaioorao. Oa iava kokorovira karekeorao. Oire uva va eva kekeavoiva, rirovira rutu tavetave iraopaoro va-ia eva rirovira rugorugooraoerao.

⁷ Uva purapurapato ensel ragaire oiso puraroerao, “Eakere rirovira rutu rugorugoo iraopau? Uvui parai vii soporepaa vatau reo rutu vituaro iava o riakova vaaro ora ro vavaraito iria erao vatara kukue toupaveira ora katai tau keta, ira ivara-ia paupaoveira voraro avapaoro. ⁸ Rera kekerivorao ro-ia vavaraito tuariri ira oisoa tootoovira toupaveve. Uva vo vokio viapau oiso rera epao. Ari ita, uva utupavira

✧ 17:5: Ais 13:1-18; 2 Te 2:7

vo riku eva kavureverea oa viapau rekasia vai voava kae virooro. Ra oisi iavirava opesiko ovoiro. Ora oearoi oirara vai vo rasio iava voearo oearoa Pauto viapau vaisiario rigatoreva Vukua-ia Tootoopa vo vuutari-ia oa-ia rasito purareva. Oea-a evoea oea rera vavaraito kekepaoro rirovira rutu tavetave iraopaiverea. Eake iava? Uvare tuariri oisoa tootoovira tou rovopeareve. Uva vo vokio viapau rera epao ita. Ari vo utupavira ita karekeroverea.

⁹ “Ro ira vearo rugorugoo rutuva toupareve ira uvuiparoi ra vearovira rutu taraiparō va-ia vao oiso-ia, Varao-ia erao vatara kukuero oara oiso toupai erao vatara pukuiara, oara varaaro-ia riakova paupaoveira voa erao vatara pukuiara.

¹⁰ Uva vara-a varao erao vatara kukue oara erao vatara king irara reipa irara reesipaiveira, oiso vo vavae opesi ovoiaepa osa iravuei kataito ira vo vokio touparevoi ovusa iravu touvira reipaoro karekerovere. Oire ra utupavira karekero viro, ra oisi iavirava gare vuutavi raga-ia toureve.

¹¹ Uva rera eera vavaraito tuariri rutu ira oisoa tootoovira toupareve. Uva vaviopavira viapau rera epao ira oiso toupare, Eera vo peva vatara-pato reito. Ari ita, uva rera-a voeao saratoaaro erao vatara (7) reipa irara ira ita eera opesi ovoiroverea.

¹² ✧ “Ari ita, katai tau kekerivorao keta oara katai tau reipa irara reesipaivoi oea touvira gorua oupaiverea ro ruvara-ia vavaraito. Oire ra reipaoro toupave vavaraitoa tapo katai vuutavi raga uvuiaro-ia. ¹³ Uva voea-a evoea reipa irara

✧ **17:12:** Dan 2:41-42, 7:20, 24

oea katai rugorugoo ragava toupaveira. Oa iava varivariara ora goruara varao oara voe-ia toupaveira evara rutu oiso vateiverea rerapa ro vavaraito. ¹⁴ ✧ Uva Sipsip Kakaeva ora upoaverea. Ra oisi iavirava Sipsip kakae voeava ora keevoisioro voea-ia puteve rutu. Eake iava? Uvare rera ira turaroparoi rutu oearovu rutupa turaro irara, ora uvare rera-a king irara rutupa king. Ra oirara voeao oea rera tapo toupaveira rera vo keeraaro sirova utupaave voea oea ora rerapa reesireva. Oa iava rera vo reoroaro vearovira rutu sirova oisoa utupaave oea-a evoea uvuipaai ra vo upova ora keevoisiave rera tapo ro-ia Sipsip Kakaē.”

¹⁵ Uva ragai tavirevorao oiso, “Vo kararo ita kekerivorao riropa kararo uukoara ooviroa sirova paupaoveira oira o otopava. Okararoa osasararoa rutu reesipaveira ora aue oirara rutu vo okantrirovu rutu-ia, ora ovararovu rutu, ora oreorovu rutu. ¹⁶ Ora evara katai tau keta oara tapo ita keke ovoirivorao oara voeao reesipai king irara oea rutu evoea ora rera ro vavaraito oirava eira otopava ora kerivaveira. Ra oira vuri pieive rutu oira iava varoara rutu veraoro. Vo osa oira iava tapo varaua iava sopearo aioive oira kasi ovoioro tuitui kasi-ia. ¹⁷ Iu, Pauto voea iava sopaura-ia rugorugooara tovo rovoreveira, ra oisi iavirava va vao puraoro oisi va karekeive. Ari ita, katai rugorugoo ragava toupaveira ora vao gorua oara ouiverea, ra vara iavirava oiso touve osa king. Oara rutu evara vateiverea vavaraitoapa. Uva oisi-a eisi osa piepaveira

✧ **17:14:** Re 19:16, 19-20; Mt 22:14

vo rutu rekasisa ovuuta-ia Pauto vo reoroaro oiraopavira rutu karekeperea varao iava oara iavirava oisi eisi puraroepa. ¹⁸ Uva eira riakova iria kekerivoi, o-ia vao-ia rei urui oa oiso toupai, Reipa irara rutu iava kukue voea vo rasio-ia.”

18

Babilon Urui Ovoiepa Vurioro

¹ Uva vao isivaaro iava iravu raga purapurapato ensel kekeavorao urusia-ia ira vuvuiua iava vararoerao. Ira-ia riroa rutu gorua touvorao ora riroa keraria rera vaaro. Oa iavirava rasito aviavirevorao rirovira rutu. ² ☆ Ira rirovira rutu takatooro oiso puraroerao,

“Reiva Babilon urui iria opesi ovoioi. Iria opesi ovoioi vurioro. Iria oiso karekeoi vo vokio, Oira-a vuri tugaraaro vo uruiaro. Oa-ia toupaveira vuri irara tugara ora vuri kare kokio kare. Oea rutu tapo oira-ia toupaveira.

³ Eake iava? Uvare osararovu rutu oirara oisoa oirava opitupiturovu rutu otopara purapaive. Uvare oiso toupai, Oira ruvara-ia riro gorupa wainro-ia oisoa ukaiopaave. Osa raga ita reipa irara voeao vo rasio iava oirava otopa pitupituro purapaiveira. Ora voeao oirara oea vo rasio-ia sara kovoro purapaiveira riroara oara purapaoro vara-ia riroara rutu moniara oupaiveira ovovourovu rutu sirova riopara kaureo vovouro oira varaaro.”

☆ **18:2:** Ais 13:21-22; Jer 50:39

4 ☆ Uva oreovu uvuavorao oreoa vuvuiua iava uriooro oiso puraerao,

“Oirara oaa evo urui iava kosita viro. Teapi oira tapo ora taveopata oira vovouaro-ia vuria. Teapi oira tapo ora taveopata vuri vovou vo voriaro oira vaaro ousa.

5 Oira vaaro vuria oa oiso rutu ora gurupapeira osa oavu torearo pukuia oa ipaepa rutu vuvuiua iare rekasisa. Uva Pauto vo vovouro ruture evara vuriara rugooparoveira vo urui eva varaaro.

6 Rugoo iraopata vo vovoure eva oira otopava oa purapaeveira. Ra oisi uvuivira rutu oira-ia oisi piepata oiso osa visii piepaeveira. Uvare ora oira vo vovouroaro

vuriara tавosipaiveira, oa iava rirovira rutu karekepapeira. Eisi raga ita osa uvuipatai ra oira vo voriaro vuria vao eraopa vori tapokopata vo vorirei rutu purapaoro oira-ia. Iria eira riro gorupa uukoro porepaeveira kap-ia. Osa ita uvuipatai ra oira vo goruaro vao eraopa goru tapokopata oira vatepasa voreripavira ita. Ra vara-ia ukaiopao varao-ia vuriara.

7 Iria oisoa ora oira raga vaisiaro kae piepaeve opitupiturovu rutu purapaoro ora oira raga vo ruiparoaro uvui piepasa. Eisi osa iavirava uvui iraopatai ra oirapa riro upiaro vai rutu vatepata oira vo kau-reoroarova uvuipaoro. Ora oira tapo rirovira rutu gau pie iraopata vova oira iava sopaua-ia uvava oiso purapaoveira,

☆ 18:4: Ais 48:20

Ragai oiso toupaa Kwin. Ragoa pauparai Kwin vaaro-ia paupa. Viapau oiso ragai-a raroeva. Siraoa viapau uvuipai ra ragai-ia karekepe, ra oisi iava gaupaa. Viapau rutu.

⁸ Uva oisi-a eisi osa iava osasararovu rutu vurira oira-ia karekeperea katai voki raga-ia. Riro irara upiapaoro kopiipaaverea. Uva riro irara rutu vurivira gaupaiverea ora riroto ogoeto ira tapo karekeroverea. Uva riroa tuitui kasi Babilon urui rutu kasi ovoiverea. Iu. Reito Pauto oira vo vovouroaro rovirieireverea rutu oira vaaro vuria vo voriaro kare pieoro oirapa, eera Turaro Pauto riro gorutoa rutu.”

Eisi osa puraepa vo reo vuvuiua iava va.

⁹ ✧ Uva voeao reipa irara vo rasio-ia oea oirava otopa pitupituro oisoa purapaive ora oaravu tapo riroara kaureo vovouro rutu oisoa purapaive oira tapo ora voea raga-ia rugorugooapaoro. Eisi osa iava voea reipa irara kupareto tueiverea ovusa kaero viro, vo rara tuitui kasi oira kasiive. Ra oisi iavirava rirovira rutu gaupaive siraopaoro.

¹⁰ Uva uririaverea rutu vaopa vuria rutu upia oa taru oira-ia karekeperea. Ra oisi iavirava oira asavira tauaivi toupave oiso purapaoro, “Siraovira! Siraovira rutu vii-ia Babilon! Uvare vii-a rei urui rutu. Ora vo uvare riro varivari urui rutu-a vii. Vakoravira raga katai vuuta raga-ia vii vo vuriaro voriaro vii-ia kareke ovoiei.”

¹¹ ✧ Ra voeao oea vo rasio-ia sara kovoro purapaiveira oea vo uruire vao rugorugooapaaverea. Ra oisi iavirava vo uruipa gaupaive rirovira rutu

siraopaoro. Eake iava? Uvare viapau ita irai epao ira uvuiparoi ra voea ruvara-ia kotokoto voriparo vorerivira. ¹² Vo kotokotoro-ia aue gol, ora silva, ora vearopara avekeara, ora aue aasi riro voriara rutu, ora vearopara rutu popotepa varoro, ora osasarovu rutu revasipa varoro, ora gausisi varoro, ora oaravu rutu evaovara vearopa geesiara. Ora orekerovu rutu oara purapaiveira elefant iava ketaara-ia. Ora orekerovu rutu oara purapaiveira oevaovu-ia evaova riro voria rutu, ora aue bras, ora ainara, ora aveke korikoripara. ¹³ Ora orekerovu rutu varao oiso, vasirere, ora tagotago o aiopava, ora akoroara geesipa kupare purapara, ora osasarovu rutu tugara geesipara, ora vearopa sandaro, ora aue wain, ora korovo, ora vearopara aue plaua, ora aue wit, ora bulmakau, ora sipsip, ora hos, ora karis-ara, ora voeao akuku kovo irara, ora oirara tootooroaro tapo ita. Evara rutu voea vo kotokotoroaro oara-ia sara kovoro oisoa purapaive osa viapau oeai vo vara voripasa. ¹⁴ Oea-a voeao oea sara kovoro oisoa purapaive oea oiso puraaerao oirare, “Varao rutu oarapa vii iava sopaua riiriipapeira rutu vara oupasa oara rutu vii kavuvorao. Oaravu rutu vearopara aioara, ora orekerovu riropa voriara, ora orekerovu rutu vearopa oritoro vii varaaro oara rutu evara vii kavu ovoivorao. Oire uva oirara viapau oiso orekerovu avu vai vearopara vai vii-ia vorerivira kekepaiverea.”

¹⁵ Uva voeao oea sara kovoro purapaiveira vara-ia rirovira moni oupasa vo urui-ia eva, oea rirovira rutu uriripaaverea vaopa vuri upia

oa ouvoi vo urui eva. Osa iavirava vo urui asavira tauaivi oga pievira toupaverea gaupaoro rirovira rutu siraopaoro. ¹⁶ Uva oiso purapaaverea, “Siraovira! Siraovira rutu vo uruivipa vao riro urui! Ouruia oisoa tuariri vearopa varoro popotepara-ia tuupape ora os-ararovu rutu revasipa varoro. Ora oiso osa ora vo urui iava varaua oisoa oritopaive aue-ia gol, ora vearopa avekero, ora aasi iroro riro voripara. ¹⁷ Ari ita, vakoravira raga oara rutu evara moniara ora oritoara rutu opesi ovoiei.”

Oire uva kepten irara rutu selpa uvuoro-ia tou irara, ora voea rutu voeao oearoa uvuoara-ia voripaoro uvarovure avapaaveira, ora kovopa irara uvuoara-ia, ora oearovu rutu voeao oea sara kovo purapaiveira avakava-ia oea rutu Babilon urui siituepaoro tauai torepaveira. ¹⁸ Oea kupa-reto kekeivere ovusa tuitui kasi vo urui kaside. Ra rirovira keerapaoro oiso purapaave, “Aa vo uruio vai epao oa vo uruiova vaeavira toupai rei urui, raa?” ¹⁹ Uva ora voea kukuearo-ia rasito poupouaro vikipaverea gaupaoro siraopaoro rutu. Ra oiso purapaoro rirovira rutu gaupaive, “Siraovira rutu! Siraovira rutu rei uruipa, oa-ia moni oupaiveira igei vao igoa torevokoaraaro-a uvuoara. Siraovira rutu! Vakoravira raga opesi ovoieui.” Eisi osa puraaepa selpa uvuoara-ia kovopa irara.

²⁰ “Vii vuvuiua, ora oirara rutu Pauto voeaaro, ora visii aposel irara, ora profet irara visiigoa rutu uvuipatai ra roru iraota va-ia vao oa vo vokie karekei vo uruia vao riro urui. Ouruia rovirieirevoi Pauto vo uruipa vuri vovou vo urui

vaaro kare pieoro ovovoua eva oisoa purapaive visii-ia.”

²¹ Oire uva vo reo opesieiva, iravu riro varivar-ito enselto iriavu aveke ourevorao rirova rutu wit tatupava. Uva oira kae pieoro oira-ia vikiroerao avakava sovara iare. Uva oiso puraroerao, “Osa oiso vo urui vao rei urui kae pieivera Babilonia ya-ia riro varivarivira rutu vikisa. Ra oisi iavirava oirara viapau vo urui vorerivira kekepaive. ²² Osa-a eisi osa iavirava gita guruko ora osararovu rutu pupipara, ora rivu, ora utave ogurukoa rutu evara viapau uvuipai ra vorevira varao uvuive vii iava riro urui. Ora voeao oearoa tarai oupaiveira okovorovu rutu purapasa, oearoa-a evoea viapau uvuipaai ra voea vorerivira kekepaive vii-ia. O wit tatupava aveke iria gurukoaro-ia viapau uvuipai ra vorerivira oira gurukoaro uvupaive ita vii-ia. ²³ Ora vuravu aviaviaro viapau uvuipaai ra viire aviavieve vorerivira. Ora ro vo rearo ira airepavira riako oupa, ora o rera oiraaro riakova. Oara rutu-ia evara viapau uvuipai ra vara uvuive vorerivira vii sovara-ia. Voari tuariri vii voeaaro oirara sara kovorova oisoa toupaveira oiso rutu varava tupaoro reipa irara rutu oirara vo rasio iava voea. Ora oiso osa oisoa oirara rutu osararovu rutu iava oisoa keakeapari oaravu rutu-ia kavokavoara.”

²⁴ ✧ Uva Pauto vo urui eva kekerevorao ourua vuriava toupaveira profet irara upopa, ora oirara rutu voeao rera voeaaro oeva oisoa oirara rutu voeao vo rasio-ia keripaave voea kopii pie

✧ **18:24:** Hi 11:32-40; Jer 51:49

ovoipasa. Ovuria tapo eva oa voa raga toupaivoi vo-ia Babilon urui raga-ia.”

19

Oirara Rutu Rorupaiva Uvare Babilon Urui Vuriepa

¹ ✧ Vao isivaaro iava ragai oavu riro takato gurukoaro uvuavorao oiso rutu osa riro takato riro irara rutu oirara vaaro voeao oea vuvuiua-ia toupaveira. Oea oiso puraaerao, “Pauto vaisiaro kae piepe vigei reraaro Pauto. Eera- a kataitoa raga ira vorevira vigei ourevoi, rei vaisitoa rutu, ora riro varivarito. ² ✧ Ira kortua-ia oirara rovirieipareveira oiraopavira rutu torevoko vovou sirova. Uva o otopava riakova oira vaaro-ia otopa pitupitu oirara rutu vuri pieeva voeao vo rasio-ia. Eisi osa iavirava Pauto oira vo vuriaro voriaro vorevira kare pierevoi oirapa. Eira riakova iria Pauto kovopa iraraaro upopaoro oisoa voea kopii piepaeve.”

³ Oire uva vorerivira ita oiso keeraoro oiso puraaerao, “Pauto vaisiaro kae piepe! Uvare tuitui kasi kuparearo riro urui kasivoi vao oa vokiara rutu-ia ipapapeira!” ⁴ Oire uva oisi-a eisi osa iava erao tau vo resura (24) turaro irara ora vo resurao vo kareo oea tootoovira toupaveira oea rutu takua virorao kokoto rekuoro Pautoa-ia vuurapa vaisi puraoro, ira pauparoveira rera vaaro-ia paupa. Uva oiso puraaerao, “Oiraopavira rutu Pauto vaisiaro kae pie iraope. Vigei reraaro!” ⁵ ✧ Uva voava vo paupa Pauto vaaro oreovu

✧ **19:1:** Sam 118:22-29 ✧ **19:2:** Diu 32:43; Re 6:10 ✧ **19:5:** Sam 134:1

keeraoro oiso puraerao, “Visii Pautoa-pa kovopa irara, visiigoa rerapa Pauto avivikepataveira visii oira akukuro, ora visii visiigoa oearovu rei vaisirova toupataveira. Visiigoa rutu Pauto vaisiario kae pie iraota.”

Riako Oupa Vurei Puraiva Sipsip Kakaepa

⁶ Oire uva oreovu uvuavorao oa karekeerao riro irara rutu iava oirara oea ora guruaerao. Ogurukoa oiso rutu poko pirorao osa riroa uuko sirisiri gurukoaro, ora oiso osa riroto varakeoto poko piearo gurukoaro. Ogurukoa eva oiso puraerao, “Pauto vaisiario kae piepe. Reitoa rutu Turaro eera vigei reraaro Pauto. Ira-ia goruara rutu toupaveira. Ira vo vokio kingvira rutu toupaveoi. ⁷ ✧ Uva uvuipaviei ra vo vokio-ia vearo vovou iraovio rera vaisiario kae pieoro. Eake iava? Uvare vuuta karekei Sipsip Kakaevaaoro oa-ia riako oupai. Uvare riakova ora vatatopooro tuepaoui, voea raga ita Pauto voeaaro. ⁸ Uva Pauto oirapa popotea varoa vaterevoi vearoa rutu, ora riro aviavia rutu, ora sisigaruea rutu. Uva vavaia tuuoi va vao popotea varoa.” Oa-ia torevoko vovou rutu reesievoi vo vovouo oa purapaveira Pauto voeaaro.

⁹ ✧ Uva purapurapato ensel ragai tavirevorao oiso, “Vo reo rigatori oiso, Pauto oevure keeraroi riroa iare ora oupa aio Sipsip Kakaevaaoro. Oa-ia uvuipapai ra roru iraopavei.” Uva oiso ragai tavirevorao, “Oreoa vao-ia oiraopa reo rutu Pauto vaaro.” ¹⁰ Uva takura virorao enselto kokotoaro ruvara-ia rera-ia vuurapa vaisi

✧ **19:7:** Mt 22:1-10; 2 Ko 11:2; Ef 5:32; Re 21:2, 9 ✧ **19:9:** Lu 14:15-17

purasa. Uva ragai taviro oiso puraroerao, “Opeita eisi ragaire pieri. Uvare ragai-a vii tapo kovopato, ora araoko irara oara tapo. Visigoa rutu Jisas oirao piepataveira rera vaisiaro iava siposipopaoro. Uvuipauei ra Pautoa-ia vuurapa vaisi pura iraori kataitoa raga. Ari ita, taraipaviei oiso, Tugoropato Uraurato profet irara vo rugorugooroaro oisoa toretore piepareve Pauto vaisiaro iava siposipopasa. Era ira voeao oirara tauvapareveira oea Jisas vaisiaro iava siposipopaveira.”

*Oirato Popotepava Kaare Hos Ivara-ia Pau-
paroepa*

11 ✧ Uva vuvuiua kekeavorao urusia-ia ovusa karu pirorao. Uva toupaevorao kaare hos iria-ia pauparoerao oirato. Ira vaisiaro oiso toupere, Era oirato ira rera vo kovoaro vearovira rutu tokipareveira. Ora, Era oirato ira ora rera vo pitupituario oiraopa rutu purapareveira. Vosa oirara rovirieireve kortua-ia, ora vosa upoa tore piereve, oire uva oisi-a eisi osa torevoko vovou raga sirova utuparoi vara purapaoro. 12 Ira iava osireito oiso roroparevorao osa tuituia vuvuaro, ora riroara kukuvaipara reito varaaro rera kukuearo-ia tupaivorao. Osa oavu rigatua rera iava varaua-ia tupaivorao eva rera vaisiaro. Era kataitoa raga ira raga vo vaisia taraiparoveira vo osa oearovu, viapau. 13 ✧ Uva revasiva varoa veuevorao vao oa-ia tuuparoveira. Oa iava oiso rera vaisiivorao, Pauto Vo Reoaro. 14 Uva viurupa irara voeao vuvuiua iava

✧ 19:11: Sam 9:1-8; Ais 11:4 ✧ 19:13: Jo 1:14; Ais 63:2-3

hos kare-ia paupaaerao kaare kare voea voeaaro. Uva popotepa varoro raga-ia tuuro veaopara sisigarueara rutu rera sirova utuaerao. ¹⁵ ✧ Uva ro irapato voea reraaro tooriova touparevorao riro avuavuto ira rera gisipoaro iava kosiparo virorao, oiso ra oearoi uporeve oirara vai rera ro-ia toorio. Ora kakuto ainto kaeparevorao rerava oirara rutupa reipasa eera kakuto. Ra wain pigireve aveke rikui-ia wain pigipa oa-a eva riroa kasipua Pauto vaaro ro ira ogorurovu rutuva toupaveira. ¹⁶ Ira-ia rigatoa tupaivorao rera vaisiaro iava oa varoa-ia tupaivorao ora rera kokotoaro-ia tapo. Vo vaisio oiso-ia, Kingpa irara rutu reraaro King, ora Turaro irara rutu reraaro Turaro.

¹⁷ ✧ Uva iravu ita purapurapato ensel kekeavorao ovusa ravireo osireiaro-ia toreparoerao kokio kare ruture rirovira keerapaaro ovusa vuvuia vuutaaro-ia papaivorao. Uva oiso puraroerao, “Uriota vo ora gurusa riroa-ia aioa Pauto vaaro. ¹⁸ Visiigoa uvuipatai ra kingpa irara varuaro aiota, ora kepten irara tapo varuaro, ora voeao viurupa irara varuaro voeao riro varivaripa irara. Ora hos kare tapo varuaro, ora voea oea vo kare ivara-ia paupaaveira hos kare. Ora uvuipatai ra oirara rutu varuaro aiota voeao akuku kovo irara, ora voeao oea evoea tokipaiveira, ora voeao oea rei vaisirova tupaiveira, ora oira akukuro.”

¹⁹ Oire uva rera vavaraito kekeavorao, ora kingpa irara voeao vo rasio iava, ora voea voeaaro viurupa irara oea ora guru ovoiaerao,

✧ **19:15:** Ais 11:1-5 ✧ **19:17:** Jop 3:9-17; Sek 14:1-7

oiso ra rera tapo ora upoave ro ira hos ivara-ia pauparoerao. Ora vo osa rera voeaaro tapo viurupa irara ora uposa auepaaerao. ²⁰ ✧ Ari ita, vo osa vavaraito piturevorao, ora profetato riro kuuvuto ira oisoa riroara rutu ravotoara purapareve vavaraito osireiara-ia. Opitupitu-a eva oa-ia oisoa oirara keakeapareve, oiso ra vo reesi ouive eva vavaraito vaaro. Ora oiso ra tokarasipa tapo vuurapa vaisi purapaive. Uva vavaraito vaiterei rutu ora riro kuuvuto profetato aiterea touvira tootoopasiveira aiterea vikiiva rirova-ia rikui, iria-ia riro kasirao kasi tuituia vuvupaiveira solfa-ia aveke viitavoko. ²¹ Uva rera roari ira hos ivara-ia pauparoerao oearovu uporevorao viurupa irara vaiterei voeaaro rera-ia toorio riro kaekaeto ro ira kosiparo virorao rera gisipoara iava. Oa iava vo kare rutu kokio kare urioaerao voea varuaro evoea oirara aiosa. Oa iava vo kare iava kovuara vukuerao rutu.

20

Seten Ira 1,000 Ivaro Rutu-ia Tuukeparoverea

¹ Oire uva iravu raga purapurapato ensel kekeavorao urusia-ia ovusa vuvuiua iava vararoerao kii-ia pitupaoro rikui karupava, o iria-ia viapau rekasia vai toupaveira. Uva riroa-ia tapo sen iro pituparevorao. ² ✧ Uva rera ro riroto dragon raurevorao eera dragon tuariripatoa rutu ira oirara rutu iava gasipareveira, ro-ia Seten. Uva oisi-a eisi osa iava rera tuukerevorao sen iroro-ia, oiso ra vo tuukeva toupareve 1,000 ivara rutu uvuiara-ia.

3 ✧ Uva enselto rera vikioro rera roko pierevorao rikui-ia o iria-ia viapau rekasia vai. Oa iava voa rera ururao tupa ovoirevorao goruvira rutu. Osa iava viapau uvuipa ra rera Seten vorerivira oirara vai keakeapareve vo vuuta-ia vao. Uva evoa uvuiparoi ra 1,000 ivaro rerare pute rovove. Oire ra utupavira voava rerare karuive. Ra va iava uvarovu vokareve poteku vuutavi raga-ia oisivi raga.

Jisas Ira 1,000 Ivaro Rutu-ia Turaropoverea

4 ✧ Uva oaravu kekeavorao reipa irara paupara oara-ia paupaaerao oearovu osa Pauto voeapa kovoara vateparevorao oirara vo vovouroaro rovirieipasa kortua-ia. Uva riro irara tapo urauraaro oirara kekeavorao voeao oea Jisas oisoa oirao piepaive rera vaisiara iava siposipopaoro. Ora oisoa goruvira rutu Pauto vo rearo-ia tapo pitupaive. Oa raga-a eva oapa oisoa keripa irara voea okoearo tokopaive, ra oisi iavirava kopi-
ipaave. Uva tapo voeao urauraaro kekeavorao oea viapau vavaraitoa-ia vuurapa vaisi viapau oisoa purapaive ora rera tapo iava tokarasi. Vo rara viapau rera vo reesiaro tapo oupaive ora voea kagavearo iare ora vavaeara. Oea-a evoea oea Tootoo Ovoi ouiva. Oa iava reipaoro Krai tapo toupaveira 1,000 ivaro rutu uvuiaro iare.

5 ✧ Eva-a rovopa vuuta rutu oa-ia oirara tova urui iava vorevira toreaverea. Uva oearovu kopii irara viapau oiso Tootoo Ovoi ouiva vo vuuta-ia eva. Oea vaore 1,000 ivaro tuepaaveira,

✧ **20:3:** Re 12:9 ✧ **20:4:** Dan 7:9, 22; Ais 11:1-10; Ais 65:17-25

✧ **20:5:** Lu 14:14; Fl 3:11; 1 Te 4:16

oiso ra opesi rovope. ⁶ ✧ Uva voea-a voeari oea vorevira tore rovoaepa rovopa vuuta-ia, oea uvuipaai ra roru iraopaive ora airereipaoro. Osa iavirava eraopa kopii viapau uvuipai gorua vai-ia voea kove pieve. Viapau. Ari evoea taru pris kovo-ia pitupaiverea Pauto vaaro ora Krai, ora tapo reipaoro toupave rera tapo vo ivaro rutu uvuiaro-ia 1,000 ivaro.

Seten Ira Vuri Iraoroepa Rutu

⁷ Utupaua varao 1,000 ivaro opesiperea taru. Ra vara isivaaro iava tuukepa kepa karuive. Ra va iava Seten rera vaaro iava kosiro viro tuukea. ⁸ ✧ Uva voava kosiro viroverea oirara rutu keakeapasa voeao oea vo resura rasito vatuaro-ia toupaveira aue vo saraaro Gok vaierei ora Megok. Voea rutu voraro rutuva gurureverea Seten upoa purasa. Oea vieiari uvuiaro oiso toupai osa rogaraara vieiari. ⁹ ✧ Uva ora sikasikapaaerao voraro uvarovu rasitoa-ia Pauto voeaaro vo uruiroaro kovokovopaoro ora vao rei urui Pauto oapa siraoparoveira rutu. Ari ita, tuituia vuvuiua iava varaperea voea evoea viurupa irara kasi iraosa. ¹⁰ Oisi-a eisi Seten voea kea rovorevoiva, Pauto rera vikirevorao rirova sovara-ia gogagare rikui, o iria-ia riro kasirao vuvu toupaveira tuituia aue-ia avekea solfa viitavokoaro, vo uva toupasiveira vavaraito vaio ora profetato riro kuuvuto. Uva vo peva rutu evoea vuri upia rutu siitoka oupaiverea ravireoura rutu-ia ora vokiaroro rutu vo uva viapau opesia vai.

✧ **20:6:** 1 Ko 15:51-57 ✧ **20:8:** Esi 38:2, 39:1; Re 16:14; Hi 11:12

✧ **20:9:** Esi 38:9, 22, 39:6

Riroa Tavaa Kort Oa Karekeperea

11 ✧ Oire uva oavu reia paupa popotea turaro vaaro kekeavorao urusia-ia osa voa toupavorao oa-ia pauparoerao Pauto. Uva rasiarei ora vuvuiua rera asavira toripaivorao. Eisi osa iavirava viapau oarei vare'i iava vorevira kekeivorao. 12 ✧ Uva kopii irara kekeavorao osa voa toupavorao voeao rei vaisi irara ora voeao akaipa irara oea Pauto vaaro paupa ruvarania torepaaerao. Ovusa roari ira va-ia paupa paupaoro vukuara karukaruparevorao. Uva ovukuvu tapo ita karurevorao eva Tootoopa Vuku. Oa iavirava kopii irara rovirieiparevorao, uvare rigatoara kekeparevorao oara vo vukuro-ia toupavorao. Oa iava voea kopii irara rovirieiparevorao voea vo vovouroaro uvuiarova varari oara oisoa purapaive. 13 ✧ Uva avakava voea rutu vorevira kopii irara kosi pievorao voeao oea oira-ia toupaveira. Ovusa Kopii ora vo uva kopii irara toupaveira oa voare vorevira voea rutu kopii irara kosi pievorao. Osa-a oiso osa iava rovirieipato jas voa voea rutu katakataivira rovirieiparevorao voea vo pitupituroarova uvuivira oiso osa vara oisoa purapaive. 14 ✧ Uva Kopii vikirevorao vare'i ora vo uva kopii irara toupaveira, oarea rutu vikirevorao rirova-ia rikui iria-ia tuituia toupaveira. Uva oira-a eira rikui iria-ia eraopa kopii toupaveira. 15 Vosa oirara rovirieipato viapau irai vaisiaro oiratoa vai kekereve vukua-ia vao Tootoopa, oire

✧ **20:11:** Dan 2:35; Re 12:8 ✧ **20:12:** Lu 10:20 ✧ **20:13:** Re 6:8; Ais 26:19; Re 2:23 ✧ **20:14:** 1 Ko 15:26; Re 6:8

ra rera vikireve oira-ia eira rirova rikui iria-ia tuitui kasi toupaveira.

21

Vo Toupai Airepaua Iava Vuvuiua Ora Airepato Rasito

¹ ✧ Oire uva airepaua vuvuiua kekeavorao urusia-ia ora airepato rasito. Uvare rovopaua vuvuiua ora rovopato rasito oarea opesi rovoepa. Uva avakava tapo viapau toupaevorao. ² ✧ Uva vao Tugoropa Urui airepa Jerusalem urui kekeavorao oa Pauto ruvara iava varapaerao vuvuiua iava. Ouruia vearo orito rutuva touvorao oiso rutu osa riakova vearopa orito vatatopovira oisoa purapaeve vatuato ousa, oira reraaro. ³ Uva oreovu uvuavorao reito vaaro iava oa paupa urioerao rirovira rutu oiso puraoro, “Kekeri! Vo vokio Pauto vo kepaaro toupai oirara tapo. Oa voea vuruvuruaro-ia toupavereea, ra oisi iavirava oiso toupave, Rera voeaaro oirara. Iu. Pautoa raga ita ira pere voea tapo, ra oiso toupavereea, Voea reraaro rutu. ⁴ ✧ Ira voea iava gau oviro rutu posiposi pierereea. Ora viapau oiso ra vorerivira ita kopiiave. Ora viapau oiso ita ra vorerivira tavaka vo siraoaro vai oupaive. Ora viapau oiso ra vorerivira gaupaive. Ora viapau vorerivira upiaave. Evara rutu tuariripara oara opesi ovoiei.”

⁵ Uva ro ira reito vaaro-ia paupa paupaoro oiso puraroerao, “Kekeri! Ragai orekerovu rutu

✧ **21:1:** Ais 65:17; 2 Pi 3:13 ✧ **21:2:** Hi 11:10-16 ✧ **21:4:** 1 Ko 15:26; Ais 35:10, 65:19

airepavira kareke pieavoi.” Uva oiso ita puraroerao, “Vo reoa vao rigatori oiraopa reo rutu, oa-ia uvuipaai oirara rutu ra va oirao pie iraoive rutu.” ⁶ Uva ragai ita tavirevora oiso puraoro vorerivira, “Orekerovu rutu varao kareke ovoiei! Uva ragai raga-a, Irapatoa rutu. Ora ragai raga-a, Ovoiokuto. Ragai-a orekerovu rutu vituaro, ora okovorovu rutu opesiario. Vosa ro ira uuko regaparo, irapa eera ragai vagagaavere, ra ukaioro tuputupue ovi-ia uukoa Tootopa. Oa eva vate ragaavere rerapa vatevateavira. ⁷ Vosa ro ira upoava ora keevoisiro, ira uvuiparoi ra evara rutu varao viraakoara oureve ragai varaaro. Ra oisi iavirava ragai oiso rerapa toupaa, Ragai-a rera reraaro Pauto. Vo osa rera oiso toupaveve, Rera ita-a oviitoa oaa.

⁸ ✧ “Ari ita, vosa voeao oea uriripaaveira vorevira ora ruvupaoro, ora voeao tapo oea viapau oirao piepaiveira, ora voeao oea kaakau kare vo pitupituaro rutu purapaiveira, ora voeao oira upopa irara, ora otopa pitupituro purapa irara, ora kavokavoara purapa irara, ora voeao oea kuuvu irara tokarasi irara-ia vuurapa vaisi purapaiveira, ora kuuvu reoro raga purapaiveira, oearoa rutu-a evoea oea ora voea vo uruiaro ouiverea vo rirova-ia rikui uva riro kasi vuvupaoro toupaveira aue-ia solfa viitarokoaro-ia. Uva va vao-ia eraopa kopii voea vaaro.”

Airepa Urui Iava Jerusalem Urui

⁹ Uva iravu raga ita purapurapato ensel ragai iare urioroerao. Eera-a iravu voeao iava

✧ **21:8:** Hi 12:14; Re 22:15

erao vatara enselpa irara oea disara-ia pitupaivora, varao oara-ia vuriara rutu ovoiopara toupavorao oirara vuri piepasa. Uva rera enselto oiso ragai tavirevora, “Uriou! Ra vii kareke piea riakova-ia o Sipsip Kakae oiraaro eira iria ourevo.” ¹⁰ Oire uva Tugoropato Uraurato ragai goruvira rutu ora karekeroerao. Oa iava enselto ragai kaeoro avaroerao oavu iare riro pukui riro torea rutu. Uva vo pukui kukuearo-ia tupaoro voava ragai kareke pieparevora vare vao rei urui Tugoropa Jerusalem urui oa Pauto ruvara iava varapaerao vuvuiua iava. ¹¹ Uva Pauto vaaro aua sisikorevira roropaivo rutu vo urui-ia eva rei urui. Ororoa aviaviaro pisavira rutu tupaivora oiso rutu osa aveke o riro voriva rutu. Iu. Eisi osa aveke jaspera iria oiso rutu roropaveira osa sisiro. ¹² ✧ Uva vo urui eva oia rirova kasura tupaevora riro toeva rutu, okasura-ia katai tau erao (12) rataoara tupaivora. Uva katai tau erao (12) enselpa irara varariaaro-ia rataoara rutu uutupaoro torepaaerao. Uva katai tau erao (12) sara Isrel-pa irara vaisiaro voa tupaivora rataoaro rutu riaaro-ia. ¹³ Uva kasura iava oiso va uvava ravireo kaeparo viroveira uvava opevavu ratao tupaivora. Osa opevavu ratao oisova oirapapa varata-ia, ari opevavu oisova koike varata-ia, ari opevavu oisova uva ravireo rokopaveira. ¹⁴ ✧ Uva vo kasura vao rei urui iava va oia-ia katai tau erao (12) tupaivora avekeara vo kasura vituaro goru piepasa. Oavekeroa-ia vo vaisiro katai tau erao

✧ **21:12:** Esi 48:30-35 ✧ **21:14:** Lu 22:29-30; Ef 2:20

(12) aposel toupavorao Sipsip Kakae voeaaro vaisiario.

¹⁵ Uva rera raga ita eera purapurapato ensel ragai tapo ora reoparoerao ira uvuia-ia pituparevo gol vo urui vao rei urui uvuipasa, ora vo urui iava rataoara, ora vo urui kasuraaro. ¹⁶ Uva rera purapurapato vo urui uvuiparevorao rera vaario-ia uvuia. Oa iava vo urui uvuiaro vao-ia uvuipai, 2,400 vuutaro (kilomita) va kaekaearo-ia, ora vo urui kasuraaro parakaaro-ia, ora vo urui torearo uvuiaro oara rutu vaeapaivorao katai uvui raga-ia. ¹⁷ Uva vo urui kasuraaro tapo uvuirevorao, uvare kasura tapo-a riro toreva. Iria aue uvuipaoi 60 mita. Oa-a vao-ia mita oa-ia oirara oiso orekerovu uvuipaive. Uva purapurapato ensel va-ia eva kasura uvuirevorao mita.

¹⁸ ☆ Uva vo kasura eva rei urui iava Pauto oa purareva avekeara-ia varao jaspera. Ora vo urui tapo purareva aue raga-ia gol. Oa iava oiso rutu aviavipaiveira roroiovira roropaoro oiso osa sisiro. ¹⁹ Uva vo urui kasuraaro vituaro oritoreva Pauto osararovu rutu-ia avekeara riro voripara. Uva rovova rutu vearovava aveke vo kasura rutu vituaro-ia toupaveira o-ia jaspera. Ari eraopava kuuvava iriavu aveke sapaia. Ari vo pevapava popoteva aget. Ari vo resurapava kokovarava emeral. ²⁰ Ari vo vavaepava sadonikis eira revasiva ora popote vatakopava. Ari katai vatarapava revasipava konilian. Ari erao vatarapava keseva krisolait. Ari vo peva vatarapava iriavu kokovarava beril. Ari vo resura vatarapava iriavu keseva topas. Ari katai taupava krisopres iria kokovara vatakovira toupaveira ora kesevira. Ari katai

☆ 21:18: 2 Kro 3:3-10

tau kataipava o-ia iriavu kuuvava haiasin. Ari katai tau eraopava o-ia iriavu revasipava ametis. ²¹ Varao-ia katai tau erao (12) rataoara evara aasiara popotepara riro voriara rutu. Orataovu purareva aisivu iava katai isi riro isi aasi isi. Ora gol raiva raga vo urui sovara-ia, oa oiso rutu roropaiveira osa sisiro roroiovira rutu.

²² Uva viapau oiso Tugoropa Kepa kekeavorao voa vo uruia oa tavariorovora Turaro raga Pauto ira-ia goruara rutu toupaveira ora Sipsip Kakae. Aue iava uvare vaiterei raga oiso toupasivora Tugoropa Kepa ora vaiterei raga-ia. ²³ ✧ Uva vo uruia-a eva oa-ia viapau ravireo roro vai ora kekira roro vai. Viapau. Ari Pauto raga vaaro-a aua, oa raga sisikorepaoro voare roropaiveira. Ora vo uvare Sipsip Kakae-a vuravu vo urui oiraaro. ²⁴ Oirara rutu vokapaiverea vo urui raga aviaviaro-ia. Ora reipa irara voeao vo rasio iava oea ora voea varaarova oritoara uriopaave voare riro voripara rutu vo urui-ia. ²⁵ ✧ Uva ravireo-ia viapau uvuipaai ra rataoara tupapaive varao vo urui kasuraaro-ia vo rataoro. Aue iava uvare viapau rutu rupaa vai karekepape vo urui-ia vao. ²⁶ Orekerovu rutu riropa voriara okantrirovu rutu iava oarava koataaverea rera vaisiario-ia vuurapa vaisi purapasa. ²⁷ Ari varao vuivupara, ora voearo oirara oearoa opitupiturovu rutu purapaiveira vuriara, ora voeao oea kuuvu reoro raga purapaiveira, oearo-a evoea viapau oiso koataaverea voare. Viapau rutu. Uvare Sipsip Kakae oearovu raga vaisiario riga-

✧ **21:23:** Ais 24:23, 60:19-20 ✧ **21:25:** Ais 60:1-11

tova Tootoopa Vuku-ia. Oea raga-a evoea vo urui-ia koataaverea.

22

Tootoopa Uukoa Ora Tootoopa Ova Evaova

1-2 ✧ Uva rera ro purapurapato ensel ragai kareke pierevorao okaravure uuko kara eva Tootoopa Kara uukoa oa oiso rutu roropaiveira osa sisiro. Okara paupa iava Pauto vaaro paru-paiveira vaiterei ora Sipsip Kakae raiva rutu vuutaaro-ia vao rei urui sovara-ia tou raiva. Uva uuko kara vatuario-ia oiso va ora oisiriva uva-reava Tootoopa Ova toupaveira. Oeva kuepa-peira kekiraara rutu-ia katakataivira katai tau erao (12) vuutaro-ia katai iva rutu sovara-ia. Uva vo eva iava gurutara oirara vearo piepaoro voea ruvarupara. 3 ✧ Ari orekerovu rutu varao oarare oiso puraparoveira, “Vuriara” varapa reasipaoro, oara viapau uvuipai ra voa toupave.

Ari paupa raga Pauto vaaro ora Sipsip Kakae oa uvuipai ra vo urui-ia toupave. Uva Pauto voeaaro kovopa irara voa rera-ia vuurapa vaisi purapaiverea. 4 ✧ Ora rera tapo puaro vura-paiverea ira ora rera iava vaisia rigatoreverea voea iava kagaveara-ia. 5 ✧ Uva viapau oiso rupa vai karekepaperea. Osa iava viapau vuravu aviaviaropa ruipapaaverea ora ravireo vai aviaviaro tapopa. Viapau. Ari Turaro raga Pauto voeare aviavipareverea. Ra turarovira rutu reipaoro toupaveira opesi asavira.

✧ **22:1-2:** Esi 47:1-12; Sek 14:8; Re 4:6 ✧ **22:3:** Jen 3:17-19; Sek 14:11 ✧ **22:4:** Mt 5:8 ✧ **22:5:** Dan 7:27

Jisas Ikauvira Raga Urioroverea

⁶ Uva purapurapato ensel ragai tavirevorao oiso puraoro, “Oiraopa reo rutu-a vao-ia. Oreoa-ia uvuipaa iorara rutu ra va oirao pie iraoive. Turaro Pauto oisoa Tugoropato Uraurato topatopapareve profet irara sopaaro-ia. Oa iava oisoa rera vo rearo iava siposipopave. Ira purapurapato rera reraaro arureva rera voeaaro rutu kovopa irara roroio piepasa orekerovu rutu iava varao oara ikauvira rutu karekepasa auepaperea.” ⁷ ✧ “Uvu iraori!” Jisas oiso puraroerao. “Urioparai ikauvira. Vosa irai Pauto vo rearo sirova utuparo vo vuku vao iava oreoa karekepapere utupau, oire uva oisi-a eisi osa iavirava eera oirato uvuiparoi ra rorureve.”

⁸ Ragai-a vao-ia Jon ragoa vo reo uvuavoiva, vara rutu varao keke ovoiavorao. Oa iava purapurapato ensel kokotoaro ruvara-ia takura viro, ro ira ragai kareke pierevorao vara ruture evara. Osa iava rera-ia vuurapa vaisi purasa aueparaerao. ⁹ Ari ragaire oiso puraroerao, “Opeita eisi ragai piepari, uvare ragai-a vii tapo kovopato, ora araoko irara oaro tapo voeao profet irara. Ora ragai-a voeao tapo kovopato oea vo reo sirova utupaaveira oreoa vo vukuo-ia toupaveira. Ari Pautoa raga-ia kataito vuurapa vaisi pura iraori.” ¹⁰ Uva ragai tavioro oiso puraroerao, “Vo reo-a vao-ia Pauto vo rearo oreoa vo vukuo-ia toupaveira, oreoa-ia viapau uvuipauei ra vo reo rukuri. Viapau rutu. Eake iava? Uvare Pauto vo vuutaaro-a vao vara rutu evara purapasa oa tutuuvo. ¹¹ Osa iava ro ira

✧ 22:7: Hi 10:36-37; 1 Te 4:13-18

vuria purapare, osa raga ita vara purapareverea vuriara. Ari ro ira rupa vovou purapareve, ira ita vo vovou rupa vovou purapareverea. Ari ro ira torevoko vovou purapareve, ira oisi raga vo vovou purapareverea. Ora ro ira airerei vovouvira toupareve, eera ita oisi raga airerei vovouvira toupareverea.”

12 ✧ Jisas oiso puraroerao, “*Uvu iraori! Ikauvira poua virovere rara oirara rutu vo voriroaro vatesa katakataivira, vo vovouro voriaro uvuiaro oara oisoa purapaive.*” 13 Uvare ragai raga-a, Irapatoa rutu ora Ovoiookutoa rutu. Ora ragai raga-a, Avaioto ora Utupatoa rutu. Ora ragai raga-a, orekerovu rutu Vituaro ora Opesiaro.”

14 ✧ Voeao oea varoara oaive sisupaive oea uvuipaai roru iraopaive. Vo uvare voea-a evoea oea uvuipaai ra aio oupaave vo evao iava Tootopa Ova. Ora oea uvuipaai ra rei urui iava vo rataoro-ia koataave. 15 Ari voea oea kaakau kare vo pitupituario purapaiveira, ora voea oea kavokavo purapaiveira, ora voea oea otopa pitupituro purapaiveira, ora oirara upopaiveira, ora tokarasipa kuuvuto vuurapa vaisi purapaiveira, ora kuuvu vovoupa ruipapaaveira va sirova utupasa, oea rutu-a evoea oea rei uruipa ratau toupaverea Pauto vo uruiaro.

16 “*Ragai-a Jisas ragoa purapurapato ensel aru-avora visii iare. Oa iava visiipa vo reo vao siposiporevora visii lotupa uvururo. Ari ita, uvare ragai-a Ikoto Devit aaotoaaro. Ora vo osa ragai-a, o*

✧ 22:12: Ais 40:10; Jer 17:10 ✧ 22:14: Pro 11:13-31

aaviiko aviva iria sisikorevira roropaeveira.” Osa oiso puraroepa Jisas.

17 Tugoropato Uraurato vaiterei ora Sipsip Kakae vatuavaaro aiterea oiso purasiei, “Uriota!” Ra ro ira vo reo eva uvureve ira tapo ita uvui iraoparoi ra oisi raga ita puraro oiso, “Uriota!” Osa iava ro ira uuko regaparo, ira uvuipa ra urioro. Ora ro ira ita ukaio ruipaparo, ira uvuipa ra urioro uukoa Tootopa ousa oa oiso toupai, Vate raga siraoa Pauto vaaro.

OvoioPa Reo Vao-ia

18 ✧ Ragai-a vao Jon goru reo rutu vate iraopaavoi oirara rutupa voeao oea Pauto vo reoaro uvupaiveira vo vukuo iava. Vosa irai oiratoa vai vo reo siguvareve oreoi raga tapo vo reova vao-ia, oire uva vara rutu-a evara vuriara oarare Pauto oiso reoroepa vo vukuo-ia, rera Pauto orekerovu takutakuvureverea rerapa eera oirato. Ra vara iavirava vurivira rutu siitoka iraoparo. 19 Ora vosa irai oreoroi verareve vo vuku iava vao, Pauto ira ita taru oisi verareve. Ra viapau oiso aio ouro vo evao iava Tootopa Ova. Ora viapau oiso vao-ia rei urui tapo toupareverea ouruia iava vo vukuo oiso purapai.

20 ✧ Oire uva Jisas oiso puraroi, “*Oiraopavira rutu, ikauvira urioravere taru.*” Ira-a ro ira varao rutu iava siposiporevora oara vo vukuo-ia toupai. Ari ita, Turaro Jisas uriou!

21 Vereopa vovou Turaro Jisas vaaro uvuipai ra visii rutu tapo tupaiverea visii tauvapasa vokiara rutu-ia. Ovoiei.

✧ **22:18:** Pro 30:5-6; Diu 4:2; Re 15:6 ✧ **22:20:** Re 1:2; 2 Ti 4:8; Ro 16:20; 2 Te 3:18

AIREPA VAE REO OVOI
The New Testament in the Rotokas Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Rotokas long Niugini
copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rotokas

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

1713bce3-5a15-5918-82c1-6b80c12df3bb